ORI
295
Jj/Tuq
48801

00048801

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 13 February, 2016

B. B. R. A. Society 20 January 1852

TUQVIUTĪ—DIN—I—MAZDIASNA,

OR

A Mehzur or Certificate, given by Huzrut Mahomed, the Prophet, of the Moosulmans, on behalf of Mehdi-Furrookh bin-Shukhsan (brother of Sulman-i--Farsi, otherwise called Dinyar Dustoor), and another Mehzur given by Huzrut Ally to a Parsee named Behramshád-bin-Kheradroos, and to the whole Parsee Nation.

4778

48801

TRANSLATED INTO GOOZRATHEE

from the Persian Version of the original Arabic to which is added

COLLATERAL EVIDENCES TO THE SAME EFFECT from other Persian Authorities.

BY

SORABJEE JAMSETJEE JEJEEBHOY.

PUBLISHED AT THE EXPENSE OF

Sir, JAMSETJEE JEJEEBHOY. KNT.

AT THE JAM-I-JAMSHEED PRESS.

BOMBAY

1851.

LIBRARY OF THE BOMBAY BRANCH OF THE ROYAL ASIATIC

D.x.9.20

00048801

તકવીમતે હીને માજદીમસનાં
કિલેજે
સાલમાંને પારસી છમાને હીનીમાર દસ
તુરનાં ભાઇ મેફ્હી પરૂખ ખીન શાખસાંન
ને મુશાલમાંનનાં પેગંમબર ફ્જરત મફ્
મદે મસલ મરબીમાં ફિફ્દનાં મુંલખી
આપેઊં તથા ફ્જરત મલીકિ પારશી
બેફ્રાં મશાદ ખીંન ખેરાદફ્શને પોતાનાં
તંથા
પારસીનાં આખા ટોલાંનાં સંભાલમાં લખી
આપેલાં ફિફ્દનાંમાંનો પેફ્લે પારસી જુબાં
નમાં તરજુમો કરાવીને તે ઊપરથી
સોફ્રાબજી જંમશેદજી જીજીભાઇ કિ
કીધેલો ગુજરાતી તરજુમો તથા દાખલાઓ*

સર જંમશેદજી જીજીભાઇ નાઇટનાં
ખરચથી
શ્રી મુંબખઇ મધે જંમે જંમશેદનાં છાપાખાંનામાં
છપાઇ ઊંછે*

સને ૧૨૨૧ ફસલ જજરદી
સને ૧૮૫૧ ઈસવી*

To

Sir, JAMSETJEE JEJEEBHOY. KNT.

AS

A TOKEN OF FILIAL LOVE

AND

DEVOTION

THE ACCOMPANYING TRANSLATION

IS

DEDICATFD

BY

HIS DUTIFUL AND AFFECTIONATE SON

SORABJEE JAMSETJEE

સહા•મેહરબાન•મુરબીજી•સાહેબ•

સર•જંમશેદજી•જીજીભાઇ•નાઇટ•

જોગ•—

મુરબીજી•સાહેબ—

આગલા•પુરાતન•વખતમાં•મુસલમાં
નોનાં•પેગંમબર•હજરત•મહંમદે•આ
પડા•માનદીઅસની•ફીરકાનાં•લોકોના
સંભાલમાં•ઈક•ઈદ•નામું•અથવા•મેહે
જર•પોતાની•મોહોર•સુધાં•કરી•આપી
ઉંછે•તે•મેહેજર•હાલના•સમે•પરમાંણે
છપાવી•જાહેર•કરવાની•મોહોટી•અગાત
જાંણેઆથી•તમારા•દોઆગો•સેવકે•તે
અસલ•અરબી•મેહેજર•ઉપરથી•તેહે
નો•ફારસી•તરજુમો•ઈક•માઈઆવંતા
દોસતની•મારફતે•કરાવીને•તેહેના•ગુ
જરાતી•તરજુમાની•તથા•તેહેને•લગા

ની·બીજી·સાદ્યંતો·કારસી·ક્રતાબોમાં
થી·ચુંટી·કાઢી·તેનું·ગોકુળનું·આઈ·ઈક·
નાંધલું·પુસતક·તપાસ·કરીઉંછે·જે·
તમારી·મુરબ્બી·ગારી·ડેઠલ·સોંકવાના·
વીચાર·ઉપરથી·કું·તમોને·નજર·કરૂંય
અને·ઉમેદ·રાખુંય·કે·તમો·નાંમદારની
નજર·આગલ·ઈ·પુસતક·કબુલ·અ
ને·મનજુર·પડવાની·બરકતથી·ઈ·કેતા
બ·રોશન·આકતાબની·મીસાલે·જર
ોસતી·કીરકામાં·સોડોરત·અને·ઘટ
તી·ણુજરાતી·પાંમે*

મુકામ·મુમબઈ—
તારીખ·૧ લી·ડીસે
મબર·સને· ૧૮૫૧

મુરબ્બીજી·સાહેબ—
કુ·છોકરાં·તમારા·મોહોટી·
નમનતાઈ·ભરેલો·પુતર·

સોડોરાબજી·જંમશેદજી*

શ્રી·દાદાર·ફોરમજદની·મદદછે*

દીબાચો*

પરથંમ·પાક·પરંવરદેગાર—નેકાંન·
પેદા·કરનારનું·પવીતર·નાંમ·જુબાં·ઉ
પર·લેઇ·આપણા·રારવે·ખાશો·આંમો
ને·ઇરેક·કાંમ·રારૂ·કરવું·સજાવારછે·,
કે·તે·સાડેખે·પાકનાં·મુબારક·નાંમની
બરકતથી·આપણાં·રારવે·નેક·કાંમો·
આશાંનીથી·રારંનજાંમ·પોંડેાંયેય·,કે·જે
સાડેખ·નીરંતર·અને·નીર·આકાર·તમાં
મ·જેકાંનને·પેદા·કરી·પોતે·જેમીસાલછે,
છઆને·યેકારે·અનાંરારો·રાથે·સેતા
રાઓનો·સંનજોગ·આપી·પરાંણીઓ

તથા ઓરડારા અને બેબુલાં ગાડીઓ
રા ઉતર્યા કીધાં તથા પોતાની બળા
ઈબ કારીગરીથી દુનસાંનને ઇસતી
બખશી પરથવી ઉપર જેબદાર બનાં
વી તેણેની મોરાદને પોતાની બાડેશા
ઉપર રાખી, તથા બાસબાંનોને સેતા
રાઓથી સીનગાર આપી બાકતાબ
તથા માણતાબે કરી નુર તરેલું કીધું,
કે તે સાડેબની પોતાંની ફીકમતનાં
જોદથી કુલ બાલંબ નાંબાકેદ છે તથા
તે સાડેબે પેદા કીધેલી તબાંબ ઇસતી
ને નેસતી મોજુદછે, તે બાલેકને દુબા
દ કીધા બાદ—બોદાકિતાલાની દરગા
થી બાવેલા પેગંબબર બશો નાંબ
ઇજરત જરતોશત બીન પોરોશસપ
બસપંનતબાંન બનોસેઇરબાંનનાં પાક

૨૬૦ ઉપર ખેડદ આકરીન અને ખેશોમા
૨ સલામ કેાને., કે જે ઘેાલી માંજદી
અશાની દીનને જેખ આપી આલંમનાં
આદમીઓને ગુમરાહીથી પાછા ફેરવી
ને નીઆકિરા તથા સેતાકિરા કરેઆથી
ઇઆજદાંની દાંનેશની જગેા ઉપર પેાં
ફેાંચાડવાનેા ઇઆનેં પાકીને ૬ગી તથા
પરફેજગારીનાં મારગનેા રેફેનુંમાં થા
કિએા તેફેની ખરકતે કરી કંમતરીન
ખાકસાર જરરકિખે મીકદાર શેાફેારા
બજી જંમશેદજી જીજીભાઇ જરતેાશતી
ટેાલાનાં ૧૨૫ે જેક નાંમેાની ૬જુરનાં
મેાફેાટી ખાફેશથી જાંણ કરેય કે આ
ગલા પુરાતંમ વખતમાં મુશલમાંનેાનાં
પેગંમબર ૬જરત મફંમદે આપડા પા
રશીનાં આખા ટેાલાનાં શંમલાલમાં કિ

ક•મેફેજર•કરી•આપેઓ•હનો•તે•કરમાં
નની•અશલ•અરબી•તથા• કારશી•ઈ
ક•દેશતની•મારકતે•ઈ•શેવકને•મલી•
હતી•તેફેનો•કારશી•જુબાંનમાં•પેહલે•
તરજુમો•પોતાનાં•ઈક•મેહરબાંન•તથા
દીને•બીજીની•પેરવી• કરનાર• સાફેબ
ની•મારકતે•કરાપેઓ• અને• તેવાર•પ
છે•તેફેનો•ગુજરાતીમાં•તરજુમો•પોતા
નાં•નેક•નામદાર• મુરબ્બીજી• શાફેબ•
શર•નંમશેદજી•જીજીભાઇ•નાંઇટ•મદ•
જલકુલ•આલીનાં•ફેાકંમથી•ઈ•શેવકે•
કરેઓ•તથા•તેશાથે•થોડીઈક•કારશી
કેતાબો•મધેથી•તથા•મુસલમાંન•લેાકો
ની•રેવાઈત•મધેથી•કેટલાઈક• દાખલા
ઓ•દાખિલ•કરીને• આઈ•નાંધલો•રેશા
લો•તેહનાં•અશલ• અરબી• તથા• કાર

શી • ઈદનાંમાં • તથા • દાખલાવેા • શ્રધ્યાં • પેાતાનાં • મુરબ્બી જી • સાહેબની • ખાહેશ • મુજબ • તઆર • કરેઆેાછે • અને • તે • રે સાલાનું • નાંમ • “ તકવીઅતે • દીને • માજ દીઅશાનાં • ” આપવાનેં • લાઈક • જાંણેલું છે • કે • તે • વાંયેઆથી • હાલ • જમાંનેનાં • શા રવે • ગનેઆતનાં • ગુજરાતી • વાંચનારા • શાહેબેા • તેહમાં • ખશ્રુશન • હુજરત • જર જેાંશત • પેગંમબરની • પાક • દીનની • પેર વી • કરનારા • શાહેબેા • વાકેફ • થઈ • કે • મુ શાલમાંન • લેાકેાનાં • વડાવાએેા • આપડા • ટેાલાને • આગલા • વખતથીજ • કેટલું • આ દરમાંન • આપતા • આવેઆય • અને • આપ ડા • ટેાલાની • ખરદાશત • કરવા • શારૂં • કે ઈવી • તાકીદ • કરમાવીય • કે • તે • વીસે • આ પડા • જરજેાશતી • ટેાલાનાં • શાહેબેાને •

તારે • શ્રી કર • ગુજર • થાવું • નોઇએ * —
રોજ • ૨૬ મો • માહા • ૨ નો • શેકેનશાહી
સને • ૧૨૨૧ ઇજાજદજરદી — તારીખ •
૨૧ મી • નવેમબર • સને • ૧૮૫૧ ને • વાર •
શ્રી કરે *

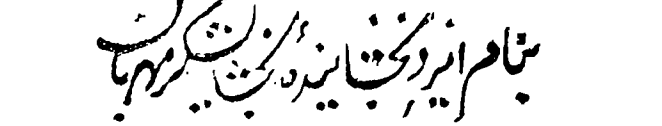

આ ઈ • ૬૨ માંનની • અસલ • નકલ • ઇન
૨ત • અમીરઉલ • મોમીનીન • અલી • ઈબને
અબે • તાલેબ—૨જી • ઊલા • અનેહુ— કે •
" ૨ાજી • રેફે • પ૨વરદેગા૨ • ઈયંણ • ઉપ૨"
કે • તેફેના • પોતાનાં • દસતખતથી • ગોસ
પંદનાં • લાલ • યાંમડાં • ઉપ૨ • લખેલી • ઇતી *

આ ઈ • ૬૨ માંન—૨શ્ઝલ • અલા • સલ • અ
લા • અલેફેા • સલમ—ઈટલેને—"મઇંમદ • કે
નેફેની • ઉપ૨ • પ૨વરદેગા૨ની • જનાંબ
થી • દરૂદ • તથા • સલાંમ • ફેાને।"—તેફેની

ન૨૬થી·સલમાંને·૬૨સી· *—૨જી·ઊલા·
અનેકમુ—ક્રે— “ ૨ાજી·૨ેકે·૫૨૫૨દેગા૨
ઈવંણ·ઉપ૨” —ક્રે·તેકેના·લાલ·મેકદી
૬૨૭ા·ખીન·૧ાખસાંનને·નથા·તેકેના·
નાખેધ૨ાને·નથા·તે·પછેના·ઈ·ક્રોંમના
લોક્રોને·નથા·તેકેની·ઔલાદને·નથા·તે
પછે·તેકેની·ને·ઔલાદ·પેદા· થાઈ·તે
યોને·નથા·ઇ૨ઈક્ર·ક્રોલ·ઈમયેથી·પોતા
ના·બાપ·દાદાના·ધ૨મથી· ૬૨ીને·મુશ
લમાંન·થાઈ ઔો·કેઈ· લ્લા· ને·દીન
મોછે·તેન·દીનમેા·૨કેઔો· કેઈ· તેયે
ને·લખી·આપેઉંછે*

૫૨૫૨દેગા૨ની·ન૨૬થી· નંમા૨ી·ઉ
પ૨·સલાંમ·કેાને।·—નંમો· તેકક્રીક· ન

---

* ઈ·ધણીને·આપકા· જરતોસતી·ટોલાના·
સાકેઔો·દીનીઆ૨·દસતુરને·નામે·ઔોલખેછે*

થાં•વાનખીની•રીતે•જાણનેારને•પરવરદેં
ગારે•આઈ•રીતે•ફેાકમ•ફરમાવેલેાછેને—
લા•ઇલાફા•ઇલલલાફ * —ઈટલેને•"પર
સતેશ•કરવાને•લાઈક•પરવરદેગાર•
સીવાઈ•બીજેા•ફેાદ•સાફેબ•નથી"—
કાંઈને•તે•પેાતે•જાતે•ઈખલેાછે•ને•તે
ફનેા•ફેાદ•નેાડીમેા•તથા•સેાફેાબતી•
નથી*

બીજું•—તમેા•સરવે•લેાકેાને•જાફેર•
કરનારને•પરવરદેગારે•સરવે•પદારથેા
ને•તથા•જીવજંતને•પેદા•કરેઆંછે•અને
તે•સાફેબનેા•ફેાકમ•સરવે•જીવજંત•ત
થા•પદારથેા•ઉપર•જારીછે—કાંઈને•તે•

---

* જાંગ્રુંજે•" લા•ઈલાફા•ઈલલલાફ•" ફે
નેા•તરજુમેા•અસલ•ફારશીમાં— " નીસત•ફસતી
મ•જુજ•ઈઅજદાંન• " કરીને•થાઈછે*

તરજુમેા•કરનાર*

સરવેને પેદા કરેય અને વલી કનાં પં
ણ કરેય—અને તેવોને કનાં કરેઆ
બાદ કરીથી પાછા જીવતા કરસે*
અને કેઆંમતને દાહડે તે સરવેને પે
તાંની હજુરમો બોલાવસે*

બીજું—તમોને માલમ થાઈ જે— કુ
લો અમરીન છઅજુલો વ છઅરની વ કુ
લો નફસીન જાઈકતુલ મોત— ફિલેને
“ હર ચીજ આખર તથા કનાં થાનાર
છે અને હર રાખસ મોંડો તલો જાઈકો
પાખનાર છે” તે સાહેબે પાકના કોકંમતે
કોઈ રદ કરી સકનાર નથી અને તેજ

---

* આઈ જગોઈ હેવો અરથ નફી કરવો કે
હીનદુ લોકોનાં હિતેકાદ મુજબ અવતાર આવી પા
છો જનમ આપશે* પંણ આઈ જગોઈ હેવી મુરાદ
રાખવી કે કઈઆંમતને દાહડે ઈનશાકનેં વાશતે
ગુજરી ગીલાં માંણશોને પાછાં ઊઠાડશે*
તરજુમો કરનાર*

ક્રાદેરની·સલતનતમેા·ક્રસું·ફેરફાર·તથા
નુક્રસાંન·થાનાર·નથી·અને·થાસે·પણ
નહીં*તે·સાફેબે·બેની·બાજની·બુનેાર
ગીનેા·ક્રસેા·બંત·નથી—અને· તેફનાં·
ક્રાંમ· ક્રાજ·મધે·ક્રેાઇ·સાંમેલ· તથા·રા
રીક્ર·નથી*—સુબહાના·માલેકુસ·સભાવા
તે·વલ·અરદે·અલલજી·ઇઊીકલલીબુલ·ઊી
મુર·ક્રમા·ઇઊીરીદ·—ઈટલેને· “તે· ક્રાદે
ર·પાક્રછે·અને·જમીન·તથા·આસમાંન
નેા·માલેક્રછે·અને·ને·ચીજ·તે·સાફેબ
ચાફેય·તે·ક્રરેય*” તે· પરવરદેગારની
તારીફ·ક્રેફેવાઇ·સક્રાતી·નથી·તથા·તે
ફેની·વખાંણ·અક્રલ·તથા· દાનાંઇથી·
ઘણીજ·પેાલીછે—તે· બખશેશના·સા
ફેબે·પેાતાંની·ક્રેતાબે·મુબારક·ક્રેારાંન
ને—અલ·ફમદેા·લીલાફ—ઇઆને—“શે।

કરછે.પરવરદેગારનાં." —કે.તે.લખી
ને.શરૂ.કરીછે—અને.તે.કેતાબને.નેક
બખતોને.વાંચવાને.વાસતે.બનાંવીછે.
કે.જે.ધણી.તેડેને.વાંચીને.પરવરદેગા
રની.જનાંબમેા. શ્રીકરાંનાં. કરે.તેા.તે
થી.તે.બાવંદ.રાજી.રેડે*

બીજું.—હું.(કિટલેને. હજરત.મહંમ
દ.) તે.બેની બાજની.તારીફ. કરૂંચ.પં
ણ.તે.તારીફ.કેવી.બે.શ્રીમાર.તથા.
બેબજતોડા. છે.કે.તે. થાબ. પંણ. સક
તી. નથી— બશરફદેા.બન.લા.ઇલ્લાલ્લા
ઇલલલલાલ્લ.—કિટલેને—"હું.પેાતે.ગેાવાણી
બાપું.કે.પરવરદેગારની.જાત.શીવાઈ
પરસતેરાજે.લાઈક.બીજેા.કેાબ.નથી"—
કાંઈને.તે.ઇર.જગેાઈ—ઇર.વખતે.તથા
ઇર.મકાંનમેા.હાજર.તથા.મેાજુદછે*

બીજું.—ઇચ્છા.અદ્ધ્યો.ર્ન.નાસુત.
ત્તકું.રથકું.મ.વજ.કુરૂ.ઇચ્છોમા.જગતની
લ.અરદે—ઈટલેને—વ્અઈ.લોકો.તમો.
તંમારા.પરવરદેગારને.તાકિબે.રેહેનો—
અને.ક્રેમાંમતના.દાણાડાને.તથા.ધરતી
કંપનેં.ઇચ્છાદ.રાખંતા.રેહેનો”—અને.
દોજખની.આગ.તથા.જમાંનાનું.ઉલટ
પાલટ.થાવું—તથા.રસતાણેજને.દંને.પ
શેમાંની.ખેંચવી—તથા.પરવરદેગારની
હજુરમેા.હીશાબ.આપવા.ઉભું.રેહેવું.
પડસે*ઈ.સરવે.બીજાને.પંણ.તંમેા.
ઇચ્છાદ.રાખતા.રેહેનો.કાંઈને.ઈ.સર
વે.બનાંવેા.બરહક.બનવાનાંછે*

બીજું.—જેવારે.આગલા.પેગંમબરો
ને.તેવોની.પોતાની.ઉંમતના.લોકોઈ.
ક્રેમાંમતના.દાણાડાને.વાસતે.તથા.પર

વરદેગારની·બુનેારગીની·નીસાંનીઓ
વીસે·પુછેઉં·ગે·પેલાકિ·ગે·પેગંમ્બરેકિ
નેકેવેા·કેાકમ·કીધેા·ઇતેા·તેકેવેા·કેાક
મ·કું·તમેાને·કરંય*

બીનું·—ને·ધણી·તે·સાકેબ·ઉપર
ઇમાંન·લાવેઓ· અને· કુરાંને· મજીદ·
કે·ને·મુબારક· કેતાબ· માણારા·પરવર
દેગારે· માણારી· ઉપર ·વણી* તરીકે·
મેાકલીછે·તેકેને· સાચી· માંની·, તે·ધ
ણીને· બંધે·નેણાંનમેા·અમંન·તથા·આ
શ્રદગીછે·તે·કેવી·કે·નેકેવી· ઇમેા·લે,
કેા·ઉપરછે—અને·ને·મીસાલેકે·દીનલે

---

* વણી—કિટલેજે·પરવરદેગાર·જે·ગેબી·આ
વાજથી·અથવા·ફરેશતાવેાની·મારફતે·પેાતાના·બા
સ·તથા·મકબુલ·બંદાઓ·ઉપર·પેગાંમ· મેાકલેય·
તેને·કેકેછે*

તરજુમેા·કરનાર*

ક્રોક્રમ·ક્રમો·ઉપર·જારીછે·તે·મીસાંલે·
તેવો·ઉપર·પણ·જારી·થાસે—અને·તે
ક્રવા·શખસોને·આકિ·કાંની·દુનીઆં·મધે
આરાંમ·તથા·ખુશી·ઉપજસે·અને·આ
ખેર·તની·વખતે· મીનું·* બેક્રેશતુનીને
આંમતો·ક્રાંસલ·થાસે·અને·તેવો·પેગા
મબરો·તથા·કરેશતાવેાની·સંગાથે·ખુ
લંદ·મક્રાંન·ઉપર·વાસો·કરનાંર·થાસે·
અને·દોજખનાં·આજબથી·ઘણાજ·પેગા
લા·રેક્રેસે* કાંકિને—ક્રાજા·મા·વઆદલા
ક્રો·અલ·મોમીનીન—વ·ક્રનલલાક્રા·ક્ર
અરક્રો·મક્રબેશાક્રો·વકુવલ·અલીબુલે·
ક્રઉીમ·શદીદુલ·બેકાબે· લેમન·અસાક્રો·

---

* મીનું·—સાતમાં·આસમાંનં·ઉપર· બેક્રેશ
તછે·લેક્રેને·કેક્રેછે—અને·તે·સરવે·બેશક્રેતો·કરતાં·
આલા·તથા·અકજલછે*

તરજુમો·કરનાર*

ય·ખુવલ·ગમુરૂ·રફીમ—ફિટલેને—"પરવ
રદેગારે·ફિ·સધલી·બખશેસ્સો·છમાંનદા
રોને·વાસતે·કરેલીછે—અને·ખરૂંછેકે·તે·
સારૂંબ·સરવે·વાતે·દાંનાવ·તથા·બખશે
સનો·કરનાંર·તથા·કુલ·મુખતેઆરછે—તે
સારૂં·તે·ખાલેક·ઉપર·ને·લોકો·છમાંન
નહીં·લાવસે· તેવો·દોનખના·લારે·અજા
બમો·ગીરફતાર·થાસે*

બીજું—લખો·અનજલના·હાજલ·કુર
આને·અલાજબલીન·લરફિયુ·બાશેઅન
મુતસદેઅન·મીન·બશી·અતીલલાહ—ફિટ
લેને—"આફિ·કોરાંનને·હમો·સબત·કાલા
પથરના·પાણાડ·ઉપર·અગર·મુકીફિતો
તેપંણ· તેહનાં·પેદાનાં· કરનારના· ડર
થી·રડે—ને·મીસાલે·કે—અફિ·માહારા·
પેગંમબર·તેં· નેફિઉં* "—પંણ·આ

દમીનું દીલ તો પથરનાં જેવું કાંઇ સ
ખત નથી* જે ધણી કે કોરાંનને ભણ
નાં સાંભલે જે તેહનાં પેદા કરનાર ઉ
પર છમાંન નથી લાવે જો તે ગુમરાહ
મોનો કિ ગુમરાહ છે*—અને જે ધણી
તે સાહેબ ઉપર છમાંન લાવે અને
તેહની મોકલેલી દીનોને બરહક જાં
ણે અને તેહના મોકલેલાં પેગમબરો
ને રાસત નથા સાચા સહમજે તો તેહ
વા રાખસોનો દરજો બુલંદ થાસે અ
ને આખેરતનાં અજાબથી છુટસે*

બીજું—હવે આપ આપણું કરમાં
ન સલમાંને કૉરસના— રજી ઊલા અને
હુદ—કે "રાજી હોજો પરવરદેગાર તે
નો ઉપર"—લાજ મેહદી કરગા બીન સ
બસાંજને તથા તેહની બોલાદને પાસ

જે લખેઆમાં આવેછેકે તેવેાને મેં શરવે પાંતીથી અમનમાં રાખેઆછે તથા આજદ * કરેઆછે—અને તેવેા જમીન ઇઆટાપુ ઇઆ મુલકમેા રે ફેતા ફેરફિ તેવેા ઉપર ફરગેજ જુલમ કરવેા નહીં—અને તેવેાના માલ ઉપર હાથ નાંખવેા નહીં અને તેવેા ઉપર કસી રીતે સખતી કરવી નહી*

બીજું—આજિ માહારૂં કરમાંન જે ધણી આગલ વાંયેઆમેા આવે તે ધણીને સજાવારછે કે જિ [ઇઆને પારંસી] લેાકેાની તથા જિ લેાકેાના માલ તથા જાંનની બરદાસત કરે નેતેવેા

---

* આજદ જિ બેાલને અંગરેજી ભાશામે "ફરી" કરીને કેઇછે*

તરજુમેા કરનાર*

સાથે•નેકી•કરે•અને•તેવો•ઉપરથી•જુ
લમ•દુર•કરે—અને•તેવો•ઉપર•કષ્ટ•
દુખ•તથા•ઈજા•નહીં• પોંહોંચાડ• કાંઈ
ને•મેં• [કિટલેને•ઇજરત• મહંમદ•] કિ
વો•ઉપરથી•ખંડણી• તથા•કુરાનીની•
જગાત•તથા•કિવોને•વેઠ• પકડી•લેઇ•
જવાનું•રોને•રસતાખેજ•સુધી•માંફ•
કરેઉંછે—અને•કિ•વતરોગે•બીજા•કેટલા
કિક•માંમુલો• તથા• લવાજમોથી•મેં•કિ
વોને•છુટકારો• આપેઓછે•કે•કિવો•કો
ઇની•વગર•ખડચંણે• આતશ•કદાફો•
બનાવે•અને•કિબાદત•કરવાની•જગો•

---

* કિટલેને•આતશ•રોશન•રાખવાનાં•મકાનો
જેકવાંકે•આતશ•બેકરાંમ•તથા•આદરીઆંન•તથા•
આતશ•દાદગાકનાં•મકાનો•બનાવે*

તરજુમો•કરનાર*

બાંધે. અને. મોડેાટી. મોડેાટી. કિમાર
ગેા. બાંધે*

બીજું.—કિ.લેાકેા. પેાતાંની. દીનની.
રસમ. મુજબ. અગાર. સારા. સુતરા. ત
થા. પાક. લેબાશ. પેહેરે. તથા. કિવા. પે
તાનાં. રેવાંનને. અયલ. મંનજલ. પેાંહેાં
ચાડવાની. દીનના. ધારા. પરમાંણે. કી
રીઆ. કરેગેા. ઇરગેજ. નેવાને. અટકાવ
વા. નહીં.—અને. અગાર. નેવા. મેાડેાટી
ઇમારગેા. તથા. તબેલાવા. બાંધે. અથવા
ઘેાડા. ઉપર. સવાર. થાકિગેા. નેવાને. મ
નાં. કરવા. નહીં—અને. બાપડા. ધરમ
થી. જે. લેાકેા. ઉલટા. ચાલેય. નેવા. મધે
થી. કિ. લેાકેા. [ઇમાને. પારસીઓ.] ને
સારા. તથા. ભલાં. માંણસેા. સમજવા.
તથા. કિવાની. આખરૂ. તથા. ફેારમત. ઉ

૫૨•લેખાણ•રાખવી• કાંનિ•સલમાંને• કારસીના•ફકો•ઉપર•લેખાણ•રાખવી• સરપે• મુસલમાંનો•ઉપર• કરજ•તથા• વાજેબછે*પરવરદેગાર•કિ•લોકો•ઉપર રેંહમત•કરે*

બીજું•—ફદીસમાં•આપેલુંછે• કે—આ નલ•જનત•દલા•સલમાંન•અશાવકો• મીન•સલમાંન• દલલ• જનતે—કિટલેજે— "સલમાંને• કારસ•જેટલો•કે•બેફશત નીં• બાકેશ• રાખેછે• તેથી•વધારે•બા કેશ• બેફશત• સલમાંને• કારસની•રા ખેછે" *અને• કિ• સલમાંને•કારસ•મા માંનતદાર•તથા• માફારો * દોસતછે*

---

* માફારો—અતરે•ફજરત•અલીને•સફમજવો કાંજિ•કિ•કરમાંન• તે•સાકેબે• ફજરત•મફમદના• હોકમથી•લખી•આપેલાંછે*

તરજુમો•કરનાર*

અને • બોદાઈ • તાલાના • પેગંમબર • હજરત • મહંમદને • તથા • બીજા • સરવે • મુસલમાંનોને • નસીહતનો • કરનાર છે *

બીજું • — સલમાંન • ગોરિઆ • હમારો • પોતાંનો છે • તેથી • કોઇ • આરિ • મારી • વસીઈતથી • ઉલટું • નહીં • કરે • બલકે • સલમાંને • કારસ • તથા • તેહની • ઓલાદ • તથા ઓલાદની • ઓલાદ • તથા • સગા • વહાલા ઓ • સાથે • ખુબી • તથા • નેકી • કરે — અગારયે • હેની • ઓલાદમોથી • મુસલમાંન • થારિ • નોખી • અને • અગારયે • પોતાના • બાપ દાદાનાં • ઘરમ • ઉપર • કારિમ • હોઈ • નોખી કરે *

બીજું • — જે કોઇ • આરિ • મારા • કરમાંન • મુજબ • મારો • હોકમ • બજા • લાવસે • અને • જે • હોકમો • મેં • કરમાવે આછે •

તે ઉપર અંમલ કરસેતો પરવરદેગાર તેહવા શખસોથી રાજી તથા ખુશનુદ રેહેસે—અને જેકોઇ કરમાંનના હો ક્રમથી ઉલટા ચાલસે અને તે ઉપર અંમલ નહીં કરસેતો તેહવા શખસોથી પરવરદેગાર તથા તેહનો પેગંમબર રાજી નહીં રેહેસે ને તેહવા શખસો કિ ગોકિઆ પરવરદેગારની તથા તેહના પેગંમબરની નાંકરમાંની કીધી કેહેવું થાસે*તેહવા શખસો ઉપર રોને કે આંમત સુધી પરવરદેગારની લેઆંન ત હોને*

અને છેહેલું—જે ધણીઓ કિ માહારા કરમાંન મુજબ ચાલનારાઓ સાથે જેકી કરસેતો ગોકિઆ માહારી (ઇ આને ઇજરત મહંમદ) સાથે કીધી

અને • પરવરદેગાર • તેણે • શખસોને • તેમની • લેકીને • બદલો • આપસે—અને અગર • કોઈ • કિસીને • ઈજા • તથા • દુખ • પોંહોંચાડેઉં • તો • ગોકિ આ • મણે • દુખ • પોંહોંચાડેઉં—તો • હું • કેમાંમતને • દંને • તેણે • શખસોને • મુદઈ • થાવસ—અને • તેણે • શખસોની • સજા • દોનખની • આગથી • થાસે* (ઈઆને • તેવો • દોનખમો • ગીરફતાર • થાસે •) માણરી • નરકથી • નણમોને • સલામ • ણેજો • અને • નણમારા • પરવરદેગારથી • નંમારી • ઉપર • દરૂદ • ણેજો*

આકિ • કરમાંનને • અલી • કિખને • અખી • તાલેબે • પરવરદેગારનાં • પેગંમખર (કે • જેણની • ઉપર • પરવરદેગારની • નરકથી • દરૂદ • ણેજો •) તેણનાં • ણેકમંથી •

અબુબક્કર—ઉમર—ઉસમાંન—તલેહ—
જબીર—અબદુલ•રેહમાંન—બીન•અોફ
સલમાંન—અબુજર—ઉમાર—સહીબ—
બલાલ—મીકદાદ• ફિબનુલ• અસવદ—
તથા•બીજા•અસહાબો• * તથા•લોકો
ની• હજુરમો• લખેઉંછે* પરવરદેગાર
તેપેાથી•રાજી•રેહેનેા•તથા•તેહેની•રજા
મંદી•સઘલા•અસહાબો•ઉપર•હેાનેા*
તારીખ•સને•હીજરી•૯)માહે• રજબ•
(તથા•અંગરેજી•સને• ૬૩૦)

મહંમદ•કુરેસીની•—અલેહ• સલાતો
ષ•સલાંમ—ફિટલેને—“ પરવરદેગારની•
તરફથી•ફિયેા•ઉપર•દરૂદ•તથા•સલાંમ•
હેાનેા•”—મુખારક• પીઠ• ઉપર• ઝેકુ•

---

* અસહાબો—ઇઆને•હજુરીમેા•બિસનારા*
તરજુમેા•કરનાર*

ખાંધની વચમેા—મેાડારે નબુવત—ફિટલે ને વપેાંમખરીની મેાંડાર હતી તેહનેા નકશેા છે*

આ ફિદ નાંમું હજરત અમીર ઉલ મેામીનીન અલી ફિખને અખે નાલેખે પારસી ખેહરાંમશાદ બીન ખેરાં દરશાને લખી આપેઉંય ક્રાંફિને ફિસા ડેબ પારસીઓનાં દીનનેા બુનેારગા મુજેદ * છે અને ડેના વડાવાઓનેા સીલસલેા હજરત આદરબાદ બીન મા રેસકંદ નલક્ક પેાંડાંયેલેા છે*

* મુજેદ—ફિટલેને દાંનાવ તથા પકડેલેા—ફિજગેાફિ આપડે અંધેઆરઓને મુજેદ કહીયે તે માંફિનેા નહીં શકમનવેા*

તરજુમેા કરનાર*

ત૬મો.તે૬કીક.જાણનારને.હું.તમોને
પરવરદેગારના.તથા.૬જરત.મહંમદના
—સલ.અલલા.અલેહિ.સલમ—કિટલેને
“દરદ.તથા.સલામ.હોને.પરવરદેગાર
ની.તરફથી.કિયો.ઉપર.”—પેમાંનથી.જાહે
ર.કરવું.ને.મેં.તમોને.તમારા.જાનઁ.માલ
ઓરત.ફરજંદથી.અમન.બખશેલું છે—
અને.મેં.ખોદાતાલાના.તથા.તે૬ના.પે
ગંમબરનાં.સરપે.ફરમાંબરદારોને.ત
થા.હુમાનદારોને.તથા.મુસલમાંનોને.
તથા.આકિ.અને.બીજાં.લગાનાં.શેહેરો
ના.સરપે.અંમલદારોને.તથા.તે૬સીલ
દારોને.તથા.દીનને.વાસતે.લડાઇ.કર
નારાઓને.હોકમ.કરે.ઓછેને.તમો.લો
કોના.માલ.તથા.જાંનની.નેધે૬બાંની.
કરે—અને.૬રકિક.બાબદમો.તમો.લો

કોનો બચાવ કરતા રેડે અને તમો લો
કો ઉપર ફિસાંત તથા મેડે રબાંની ક
રતા રેડે અને કયી જુલમ કરે નહીં *

બીજું —તમો (ફિટલેને પારસી)
લોકો ઉપરથી તથા તમારી ઓલાદ
ઉપરથી મેં ખંડણી માંફ કીધીય અ
ને ગાફિ તથા ગોસપંદોની સરવે જગા
ત તથા માંમુલો પંણ માંફ કરે આછે *

બીજું —મેં તમોને તમારા સરવે
માલ તથા જમીન ઉપર અખતે આર
આપેઓછે કે તે ઉપર તમો આતશ
કદાડો તથા ફિમારતો બાંધો કે તેમ
કીધાથી ઘરમની બાંધેલી જગાઓ
તથા તંબોફિ ખુંનને વાસતે આપેલી સ
રવે મીલકતો તથા ચીજો તમારા કબ
જામો રેડે *

બીજું.—આગલા.વખત.પરમાણે. તમારો.ફોક્રમ.જે.ક્રોઇ.ક્રે.પારસી.ફો ઈ.તે.ઉપર.જરી.રેફે— અને.દર.સા લના.માંમુલ.મુજબ.દરૂ.ઈક્ર.શખસ. પાસેથી.ફર.વરસ.ઈક્ર.દીરફમ* ત મો.લેતા.રેફેનો.ક્રાંઈને.તમારા.ફાથ થી.રાજ.પાટ.ગઈઉંછે.અને.તેથી.ફ વે.કું.યાકુંય.ક્રે.તમારી.ફાવી.મોફોટી. સલતનતના.મરતબાજી.બુજોરગીને. વાસતે.તમારો. (ઈટલેજે.ખેફેરાંમશાદ બીન.ખેરાંદરૂસનો.) ફોક્રમ.તમારા. પારસીઓ.ઉપર.ક્રાએમ.રેફે*

બીજું—તમારી.ક્રોમ.મધેથી.જેક્રોઇ

---

* દીરફમ.—ઈટલેજે.ફિ.પાવલીનાં.જેફવો રૂપાંનો.સીક્કો.તથા.વજંનમો.૩૩ માસાનો.થાઈછે*

તરજુમો.કરનાર*

મુસલમાંન•થાઇ•ગઈઓ• ફેરફતો•તે• ઉપર•તમારો•ફોકમ• નથી•ચાલે—કાંઈ ને•મેં• પરવરદેગારના• પેગમબરથી• (કે•જેની•ઉપર• ખોદાઈતાલાની•તર ફથી•દરૂદ•તથા• સલામ•હોજો•) સાંભ લેલુંછેને—કિલો•મીલતનિ•લાયિતવા•ર સુન—કિટલેને—"જેકિ•જુદા•પરમ•વાલા કિક•બીજાના•વારસ•થાઇ•નથી•સકતા*"

બીજું•—જેવારે•તમારી• ફોમનાં•પાર સીઓને•ઓલાદ• પેદા•થાકિ•અને•તે• ઓલાદ•પોતાંના• વડવાઓની•દીન•ઉ પર•કાએમ• રેજેતો•તેપેા• ઉપર•તમા રો•તથા•તમારી•ઓલાદનો•હોકમ•જા રી•રેજેસે—અને•રાજ• પાટનું• કાંમ•ત થા•લવાજમો•લેવાનો•કિ•સરપે•તમારી મસલેહતથી•થાસે*

બીજું.—કું. (કિટલેને. ઇનરત. બલી) તમે. સરવે. ક્રોમને. તાકીદ. કરૂંયને. તમારે. તાકિબે. રેકે—અને. તમારી. નસીહતોને. તથા. કેકમોને. સાંભલે. તથા. માંન. આપે. તથા. તમેાનેં. પોતાના. દોસ્ત. સહમને. તથા. તંમારી. સાથે. સલાહ. સંપનથી. રેકે. અને. ઇરકિક. કામમે. તમારી. પેરવી. કરે. અને. તમારા. કેકમ. મુનબ. ચાલે*

બીજું.—સરવે. મુસલમાંનોને. તથા. પરકેજગારોને. તેમધે. સું. મરદ. કે. સું. ઓરત. સરવે. કોલને. ઘટયકે. પારસી. બે ઇરાંમસાદ. બીન. બેરાંદરૂસની. સરવે. વાતે. બરદાસત. કરે. અને. કિલેકોની. કોમનો. નેકંબ. દીન. આબનનો. રસમ. કેકિ. તેમધે. કસી. ઇરકત. નહીં. કરે*

બીજું—સરકે મુસલમાનોને તથા પરકેજગારોને તે મધે સું મરદ કે સું ઓરત સરકે કોઇને લાગે છે કે આ ઈ સધલી સરતો જે મેં કીધીય તેમધે ની ઈકુ રારત તથા આઈ સધલા હુકો કે જે મેં જાકેર કીધાય તેમધેથી ઈકુ હુકને છોડે નહીં (છઆને આઈ સ રકે બીનાં જે પારકી લોકોની બરદા સત રાખવા તથા તેવોની ઉપર જુલં મ કસી પાંતીનો નહીં કરવા મેં (ઈટ લેજે હુજરત અલીઈ) કરમાવે ઉંચ તેજ મુજબ સરકે મુસલમાંન તથા પરકેજ ગારો ઈ ચાલવું અને તે મધે કશું ફેર ફાર કરવું નહીં *)

બીજું—સરકે મુસલમાંનોને તથા પરકેજગારોને તેમધે સું મરદ કે સું

ઔરત•સરપે•ફોજને•ઘટારતછે•કે•ફિ•પારસીઓનો•દીન•મધે•જાસતી•તથા•ધાસ્તો•રવા•નહીં• રાખે•સાસારૂંકે•પરવરદેગારે•ફુરાંનમેા•ફિ•રવેરો•કરમાવેછેકે.—લા•ફિકરાફ્રા•ફ્રાદ•દીને—ફિટલેનેદ્દીનનાં•ક્રાંમ•મધે•જોર•તથા•જુલમ•રવા રાખવેા•નહીં*”

બીજું•—મુસલમાંનેા•મધેથી•ફરફિક•રાખસને•લાજે•મછે•કે. આફિ•માણારી•સધલી•વસીઅતને• અંમલમેા•લાવે•અને•પારસીઓની• ફોમની• તથા• ગેઓની•ઓલાદની•જુજોરગી•વધારે•અને•ગેવાને•માંન•આપતા•રેફે*અગારયે•ફિ પારસીઓ•મધેથી•જેફોઇ•પેાતાની•દીન•ઉપર•રફેઓ•ફેાફિ•ઇઆ•મુસલમાં

ન•થાકિએ•કેકિનો•ને•સરપેને•વાસતે
મારો•કિન•કેકમછે*

બીજું•—પરવરદેગારની• તથા• તેહ
ના• પેગમબરની• રજામંનદી• આકિ•વા
તમેાછે•કે•આકિ• કરમાંનને•તાકિખે•રે
કે•અને•અગારયે• કેાઇ•કિથી• ઉલટા•
ચાલે•તથા• જુલમ•જસતી• કરેતેા•તે•
ઉપર• પરવરદેગારનેા•તથા• તેહના•પે
ગમબરનેા•ગજબ• પડસે•અને•મારા
રી•તરફથી• તેકેવા•લેાકેાને• વાસતે•કે
આંમતના•દાણડા•શ્રધી•કીનો•તથા•
ચાદાવત• રેકેસે*મારારી• સલાંમ•તમા
રી•ઉપર•કેાનો•—અને• તંમારા•પરવ
રદેગારની•રેકમત•તંમારી•ઉપર•કેાનો*

આકિ•કિદ•નામાંને• કુસેન•કિખને•
અલી•બીન•અખે•તાલેખે•કીજરી•શને•

૩૯) નાં• ૨જબ• મહીનાંમેા•લખેલુંછે*
(તથા•અંગરેજી•સને• ૬૫૯)

શ્રી•લક્ષ્મ•વાલા•દરીયાપુરજી•અરાપંન
દીઆરજી• ક્રાંમદીનજી•શને• ૧૮૨૬
અંગરેજીનાં•વરશમેા• શ્રી•પ્રુરત•મધે•
થાંમશ•શાલમંનનાં• છાપાખાંનાં•મધે•
છપાવેલી• કળીશાની• ઇક્રીકતની•ચેાપ
ડીને•પાંને• ૧૬૧ મેં•મુશલમાંનેાનાં•પે
ગંમબર•ઇજરત•મહંમદ•તથા•તેડેનાં•
૪) ઇમાર•તથા• ૧૨) અશલાએાડિ•
શખશાંનનાં•ખેટા• મેડેદી•કરેાખને•ફ
ડેદનાંમું• લખી• આપેલું• છાપેલુંછે•તેડે
ની•ઇક્રીકત•—

આઈ•ઈ ફેદ•નાંમું•મેફેદી•ઽરેાખ•શ
ખશાંનનેા• ખેટેા• અને•શલમાંને•ઽાર
સી•ઇઆાને•દશાનુર• દીનીઆારનાં•લા
ઇને•અખી•તાલેખનાં•ખેટા•અમીરઉલ
મેામની•અલીઈ•લખી•આપેઉં—તેફેની
ઉપર•દેાઆ•ફેાનેા—તે•અલી•પેાતાનાં
દશાત•ખતથી• લાલ• ચાંમડાં• ઉપર•લ
ખી•ગીઆેાછે•ફે•ઈ•ઈફેદ•નાંમું•મેફેદી
ઽરેાખ• શાખશાંનનાં•ખેટાને• ઇઆાને•
દશાનુર•દીનીઆારનાં•લાઇને•ખેાદાનાં•
રશ્ક્ષલે•ખખશીશ•કીધું—તેફેની•ઉપર
ખેાદાની•રેફેમત• ફેાનેા—અને•તેફનાં•
ઘેરનાં•લેાકેાને• તથા•તેફેનાં• ઽરનંનદાં
ન•ઽરનંનદેા•પેદા•થાઈ•તેપેા•ઉપર•ખેા
દાની•રેફેમત•ફેાનેા—અને•ઈ•લેાકેામાં
થી•જે•કેાઇની• ખુશી•ફેાઈ• તે•મુશાલ

માંહિ • થઈ • અથવા • પોતાની • દીન • ઉપ
૨ • કાઈમ • રેફે • તેફની • ઉપર • ખોદાતા
લાની • આકરીન • ફોનો * અને • ૨શ્મ્લ •
ફેફે છેને • જે • શીકત • હું • તારી • આગા
લ • કરંય • તે • બાબેલો • મફને • ખોદાતાલા
નો • ફોકમછે • તે • કીમો • ખોદાઈ • કેં • જે •
ઈકછે • ઇઆને • તેફની • રાંજીનો • ફોઇ •
બીજો • નથી • તેણે • મફને • કફીઉંછે • તેફે
નાં • તેફકીક • ફોલથી • હું • કફુંછેઉં—અને •
તમાંમ • ખલક • જે • ખોદાઈ તાલાની છે • તે •
ખોદાઈ તાલા નાં • ફોકમથી • હું • ફેફુંછેઉં •
જે • તેણે • ૨૨પેને • પેદા • કીધા • અને • ફ્યે
પછે • પેદા • કરશે • ફેવો • જે • ખોદાઈ છે • તે •
૨૨પેને • પાછાં • જીવતાં • કરશે • અને • તેફે
ની • નજદીક • તેફકીક • જ્યુંછે • અને • જેફોઇ
તેફેનાં • ફોકમથી • દુર • રેફેશે • તે • ઘણો •

ફેરાંન•થાશે•અને•ને•તમાંમ•નકરાછે•
તે•મેાફેાતની•લેફેજત•યાખશે—અને•ને
ક્રેાઇ•ખેાદાઈતાલા•ઉપર•ઇમાંન•દરૂરા
ત•રાખશે•તે• ઉપર•મુશલમાંન•થઇને•
જેારાવરીથી•તેફેની•દીન•નથી•મુકાવે—
અને•દીનનાં•દરમેાઆંનમાં•ફપેપછે•ઈ•
ક્રેતાબ•શલમાંન• પ્રારસી•ઇઆને•દરા
ગુર•દીનીઆરનાં•ખેરા•કબીલા•ઉપર•
ખેાદાનાં•રશ્કલનેા•ક્રેાલછે•તે•તેફેકીક•
માફારેા•ફેાકમછે•ને• પારશીઓનાં•ધે
ર•ઉપર•તથા•માલ•ઉપર•તથા•ઈ•લેા
ક્રેાની•જમીન•તથા• પાંણીનાં•ચશમાં•
તથા•જનાંવરેાનું•ચરાંન•તથા•પાણડેા•
ઈધીગરે•ને•કંઇ•પારશીઓનું•ફેાઈ•તે
ઉપર•ક્રેાઇ•મુજાફેમ•થાઈ•નથી—ઈ•લેા
ક્રેાની•ઉપર•ઈ•ક્રેતાબ• મુશલમાંનનાં•

મરદો.તથા.ઓરતો.જેકોઇ.પહેડે.તે.
ઉપર.લખેલા.પારશીઓનાં.માલ.મી
લકત.ઉપર.નીગેહબાંની.કરે—અને.
કિ.લોકોને.આજાર.દેવા.ઉપર.કંમર.
નહી.બાંધે—અને.કિ.લોંકો.પાશેથી.જ
જીઓ.નહી.લીકિ—અને.કિ.લોકો.કં
મરે.કુરાતો.બાંધેછે.તેહને.કાંઇ.મુ
જહેમત.થાકિ.નહી.અને.કિ.લોકો.પા
શેથી.મેહેસુલ.છબાને.દાંણ.નહી.
લીકિ.કાંણાં.કુધી.કે.કેબાંમતનાં.દા
ણડા.કુધી.કિ.લોકોને.માંકી.કીધી
છે.અને.કિ.લોકોનાં.આતશ.બાનાંછે.
તે.ઉપર.તથા.બાગ.તથા.માલ.મીરાશ
ઉપર.નીગેહબાંનો.કરે—અને.કિ.લોકો
મેહેટા.ઉંનચા.પેશાગા.પેહેરે.તથા.રા
યારી.કરે.તથા.નવા.મેહેલ.બાંધે.તથા

પોતે·પોતાનો·જનાંનો·ઉપેવી·લઇ·જા
ઈ·ઈ·બીજારે·૧૨વે·કાંમ·ઉપર·કોઇ·મુ
જાકેમ·થાઈ·નથી·અને·ઈ·લોકોને·કાને
લ·કરી·ગણવા·નથા·કીતાબી·લોક·ક
રી·કેડેવા·અને·ઈ·લોકે·મુશલમાંન·પા
શે·૧વાલ·કરેગો·તેકેને·મુશલમાંન·આ
પે—અગારયે·ઈ·લોકો·મુશલમાંન·પાશે
હઆરી·માંગે·હઆને·મદદ·માંગેતો·તે
કેને·મદદ·કરે·અને·મુશલમાંનો·ઈ·લો
કોને·પોતાની·પાશે·રેડેવાનાં· ઘેર·આ
પે—અને·અગારયે·મુશલમાંન· થઇને·
પારશીઓ·ઉપર·બદી·કરેગો· બીજા·
મુશલમાંન·તેકેને·મને·કરે—અને·મુશલ
માંનોને·૧જાવારછે·ને· ઈક· વરશમાં·
વાર· ૨) શો·પોશાગ·ઉર·શાલ·આપે·
ઈકગો·ઈને·હદ·કુરબાંની·ઉપર·હઆ

ને•બક્કરી•ઇદને•દાણડ•૧૦૦) પોશાગ
આપે•અને• બીજા• ૧૦૦) પોશાગ•૨
જબ•મહીનાંમે• આપે—ઈ• પારશી•લો
કોનો•ઇક•તેડેકીકછે—શલમાંન• પારસી
ઇઆને•દશતુર•દીનીઆરને•વાશતે—અ
ને•તમામ•મુશલમાંનોમાં•શલમાંનની•
ખુનોરગી•ધણીછે•અને•ખોદાતાલાને
ધેરથી•વહી•ઇઆને•ફોકમ•આવેલોછે
ને•શલમાંનનાં•ઉપર• એકેશત• ધણું•
શોક•રાખેછે•અને•ઈ•શલમાંન•ધણો•
ઈગેખારીછે•અને•માણારો•અમીનછે•અ
ને•પરેજગાર•તથા•પાકછે• અને•ખો
દાનાં•રસુલને•નશીહતનો•દેનારછે•વા
શતે•તેડેનાં•ઉપર•ખોદાની•આકરીન•
ફોનો•ઈ•પરમાંણે•વહી• ઇઆને•ખો
દાતાલાનો•ફોકમછે•અને• તમામ•મુશ

લમાંનો.જે.નશીબ.થઈ લાછે.તે.રા
લમાંન.દરસીથી.થઈ આછે*ઉપે.અમી
ર.ઉલ.મોમીનીન.કેઉછેજે.મારી.
આઈ.નશીબને.જુઠી.કરી.નહી.ગા
એ—અને.વલી.ઈકમ.કરંય.જે.શલમાં
નની.કોમનાં.તમાંમ.પારશીછે.તેપો.ઉ
પર.મુશલમાંનો.ધણી.નેકીથી.નેગાહ.
રાખે.અને.ઈ.લોકો.પોતાની.દીન.ઉ
પર.કાઈમ.રેઉ.તેઉને.મુશલમાંનો.જુ
લમથી.મુશલમાંન.નહીં.કરે.અને.જે.
કોઇ.મારી.આઈ.નશીબને.કબુલ.
નહી.કરશે.તેઉને.તેઉકીક.ખોદાનો.
બંનદો.નહી.કેઉપો.અને.તો.ઉપર.લે
આંનત.રશતાખેજ.લગી.પડશે.અને.
જે.કોઇ.ઈ.લોકોને.મોઉટા.ખુનોરગ
કરી.ગણશે.તેણે.ગોઈઆ.મઉને.મો

ફોટો·બુનારગા·કરી· ગણેઓ·અને·
તેડેને·રાવાબ·ઘણો·લાગે—અગાર·કો
ઇ·ઈ·લોકોને·આબાર·દીઈ·તેં ણે·ગોઈ
આ·મરને·આબાર·દીધો·અને·તેડેનો·કું
કેઆંમતના·દાણાડા·શ્રધી·મુદ્દઇ·છેકું—
અને·તે·શંખરા·કેઆંમત·શ્રધી· દોન
ખ·લોગાવશે—અને·માણારો·કોલ·તથા·
માણારો·ફોક્રંમ·મુશલમાંનો·ઉપરછે·અ
ને·તમાંમ·મુશલમાંન·ઉપર· માણારી·રા
લાંમ·ફોનો*—ઇનરત·અલી· કેફેછેને·
ઈ·કરમાંન·પેગંમબર·મરંમદનાં·ફો
ક્રંમથી·લખેઉંછે—આકરીન·ફોનો·તેડેની
ઉપર—શને· ફીનરી· ૯)માફે· રનખ
મો· લખેઉંછે—તરંણડે· ઇબ્રાહોની· ફ
જુર·તે·મંધે·પેફેલો·અબુબકર·તથા·ઉ
મર· તથા· ઉશમાંન· અને·ઈ· વગેરે·

બાકરે•અશરફખોનાં•નામ• ૧ તલફેં—
૨ જખીર—૩ અબદુલરેફેમાંન•—૪ ૨॥
આદ—૫ સલમાંન•—૬ અબુજર•— ૭
ગુફાર—૮ અમાર•—૯ અતબે— ૧૦ ૯
આ•૨રેફે—૧૧ બલાલ•—૧૨ મકદાદ++
ફિ•વગેરે•તમાંમ•મુશલમાંનોની•જંમાત
ની•હજુરમાં•લખેલુંછે.

ફિ•ઊપર•લખેલા•ફિફ્ટ•નામોનાં•દાખલા
વીશે•દશાતુરજી•અશર્પનદીઆરજી•કામદીનજી•ફિ
લખેલુંછેજી•પારશી•તરણ•કેતાબો•મધેછે• તેફનાં•
નામની•વીગત—ફબીબુલ•સીઅર•—મનાકેબે• મુર
તજબી•—તથા•જલા•ઊલ•અઈઊન●

તરજુમો•કરનાર●

(હુંમારા•સરવે•ખાસોબાંમ•વાંચનારા સાહેબોની•નજદીક•છુપું• નથી•રેહે•કે• જેને•પારસીબોની•હજરત•મહંમદે•તા રીફ•કીધીય•તેહેવા•શખસોનાં•દાખલા સલમાંને•કારસની•બાબદમેં•તથા•પાદ શાહ•નોશેરવાંને•આદેલની• શાનમાં•હ જરત•મહંમદે•જે•વખાણ•કરીય•તે•ત થા•બીજા• દાનાવ:મુસલમાંનોકિ• કીધી ય•તેહનાં•જુજ• દાખલાબો• હદીસની• કેતાબમાં•તથા•બીજી•નાંમીયી•કેતાબો જેહવી•કે• તફસીરે• કતકુલ• બજીજ •ત થા• ગેબારસુલ• લોગાત• તથા•મશારેક ઉલ•અનવાર• તથા•શરેહ• મીશકાતે• શરીફ•તથા•બખલાક• ઉલ•મોહસની• કે•જે•કેતાબ•શ્રી•ખુરાસાંનનાં•મુલકમાં મુલાં•ફેસેન•કારશકીક•સને• ૯૧૦) કે

જરી.તથા. અંગરેજી.સને. ૧૫૦૪—૫
નાં.વરસમાં.બનાવીછે.તે.મધેથી.તથા.
રોજનુસદ્દા.તથા.મખારેજ.ઉલ.નબુવા
માંથી.ઇનતેખાબ.કરીને.જે.જે.બીનાં
ઘટતી. ઇતી. તેહનાં. ગુજરાતી. તરજુ
માં.નીયે.ટાંકેઆછે.તેથી. વાંચી.વાકેફ.
થાવું*)

૧ તકસીરે.કતકુલ.અજીજ.—કે.જે.કે
તાબ.મઉલાનાં.શાહ.અબદુલ.અજીજ
શ્રી. દીલી.વાલાકિ.શ્રી.દીલી.મધે.સને.
૧૨૨૬ ફીજરી. તથા. અંગરેજી. સને.
૧૮૧૧)૧૨ માં.બનાવી.અને.તે.કે.તાબ
અશલ.કારશી.જુબાંનમાં.શ્રી.કલકતા.
મધે.છપાએછે.તે.ઉપરથી.મરકુમ.જનાંબે
નાંબોદા.મહંમદ. અલી.શાકેબ.રોધેની
કરમાકિશથી.શ્રી.મુમબઇ.મધે.મોલવી.ઇ

શનંખાંન. શ્રી.રાંમપોર. વાલાઈ. સને. ૧૨૬૧ હીજરી. તથા. અંગરેજી. સને. ૧૮૪૫ માં. તેહેનો. તરજુમો. ઉરદુ. જુબાંનમાં.કીધો. અને.તે. તરજુમાંને. શ્રી.મુમબઇ. મધે.મહમદી. નાંમનાં.છા પાખાંનાંમાં.મહંમદ.હોશેન.ખીન.મહંમ દ.સલીમ.અને.અબદુલ.મલેક.ખીન. મોલવી.મહંમદ.સાદેકે. ઉપર.કહેલા.મ રહુમ.શાહેબનાં. ખરચથી.છાપી.—તે. કેતાબને. ૧૮૯ મે.પાંને.હજરતે.શત. નરતોશત.ઉપર.આશમાંની. કેતાબ. ઉતરીય.તે.વીશેનો.દાખલો.આવેલોછે. તેહેનો.ગુજરાતી.તરજુમો.નીચે.હમારા વાંચનારા.સાહેબોને. વાસતે.ઉતારી. લીધોછે.—

હજરત.અમીર.ઉલ.મોમીનીન.મુર

નુજા•અલીફ•—કરરમ•અલલાફ્રા•વજહ્
યુ•—ફિટલેને•“ પરવરદેગાર• જેવોની•
જાત•ઉપર•ભખશીશ•તથા•રેફ્રમતનો•
કરનાર•ફ્રોને•”—ફિમ•ફરમાવેઉંછે•ફે•
મજુસી• * લોકો• અસલથીજ•આશમાં
ની•ફેતાબ•રાખતા• આવેઆછે•અને•
જેવો•ફિક•પેગંમબરની•દીનનાં•તાબેદા

---

* મજુસી—ફિટલેજે•ઇજરત•જરતોશ તની•દી
નની•પેરવી•કરનારા•લોકો•કે•જેવો•ખોરશેદ•તથા•
મોફ્રાર•ઇજદ•તથા•આગારાને•પોતાનો• કેબલો•જા
ણેચ• તેવોને•કેફ્રેછે* મજુસ•ફિ•શબદ•અરબીછે•અ
ને• અસલ•ફારશીમાં•ફિ•બોલને• “ મંજ•ગુશ”—
કે•જે• જોડ• શબદછે• તેફ્રેનો• માફિનો•નાંધલા•કા
ન•વાલો•કરી•થાફિછે•અને•ફિ•બીજો• આગલા•દાનાં
વો•ફિમ•લખો•ગફિઆછે•કે• મજુસીની•દીનને•જફ્રે
ર•કરનાર•ઇબાને• ફ્રજરતે•જરતોશતનાં•કાન•ના
ધલા•ફ્રતા•તે•ઊપરથી•ફિ•દીનની• તાબેદારી•કરના
રા•લોકોને•મજુસી•કરી•કેફ્રેછે*

તરજુમો•કરનાર*

રછે. અને. તેપેાની. દીનમેા. શરાબ. જેટ લેાકે. માંણશને. ખેડેા શ. નહીં. કરે. અને તંનદરેા શતી. બખશે. ફિટલેાજ. પીવાનેા. રવા. રાખેલેાછે*

૨ "ગીઆસુલ. લેાગ્યાત"—નાંમની. ફારશી. કેતાબ. કે. જે. મેાલવી. ગીઆસુદી ન. બીન. મેાલવી. જલાલુદીન. શ્રી. રાંમપુ રના. રેડેવાશીફિ. સને. ૧૨૪૨) હીજરી તથા. અંગરેજી. સને. ૧૮૨૬—૨૭ મધે. બનાવી. અને. શ્રી. લખનેાર. મધે. ઉસની. નાં મનાં. સીલાના. છાપાખાનાંમાં. મીર. ઉસ ન. રજવીફિ. સને. ૧૨૬૫) હીજરી. તથા અંગરેજી. સને. ૧૮૪૮—૪૯ મધે. છ પાવી. તે. કેતાબને. ૨૩૩) મે. પાંને. ઉજ રત. શત. જરતેાશત. અસફંનતમાંન. અનેાશેરવાંનનેા. ફિરવાલ. ફારશી. જુ

બાંનમાં.લખેઓછે.તેહનો.ગુજરાતીમો.ત
રજુમો.હમારા.દેશીઓને.વાંચવાને.ઉપ
ઓગી.જાંણીને.નીચે.ટાંકી.લીધોછે*

"હુજરત.શાત.જરતોશાત.—ફે.જે.સા
ફેબે.પાકને.જ.ર.દશાત.—જ.ર.દેહશાત.
તથા.જરતુશાત.પણ.ફેહછે.તે.મનોચે
હર.પાદશાહ.ફે.જે.કરેદુનની.ઓલાદ
નો.હતો.તેહની.નસલથી.પેદા.થઈ
ઓ.અને.ફિક.નાંમીયા.વખણાંતિલા.કાબે
લ.તથા.કાનેલ.હકીમ.નાંમે.કીસાગોર
સ*નો.સાગેરદ.હતો*બીજું.—ફિ.સાફેબે.
અશોઈ.ગુશતાસપ.પાદશાહના.જમાના
માં.પેગંમબરીનો.દાવો.કીધો.અને.પાર
શી.લોકો.ફિ.સાફેબને.પોતાનો.બરહક.ત

---

* ફિ.થાગોરને.અંગરેજી.જુબાનમો Pythagorus
પીથાગોરશ.કરી.કેહેછે*

તરજુમો.કરનાંર*

થા•રાજા•પેગંમબર•કરી•ગણેછે•—
અને•જંદની•કેતાબ•કે•જે•તે•સાકેબ•
લાપેગ્મો•હતો•તેહને•પારશી•લોકો•આ
સમાંની•કેતાબ•કેકેછે* બીજી•તવારી
ખ•વાલાઓ•હજરત•જરતોશતને•ઇ
લરાહીમ•* કરી•કેકેછે* બીનું•"જર
દશત." કિ•પારશી•જુબાંનનો•નોડ•શા
બદછે•તેકેનો•માંકિનો•કિ•—"જર"
કિટલે•શ્રુંનું•અને•"દશત"—કિટલે•
બદ•તથા•હલકું•—કિ•સાકેબે•પાક•બી
લ•કુલ•પકસા•ટકાની•તથા•બાકિ•કાં
ની•દુનીઆંની•કોકબી•ચીજ•ઉપર•
પોતાનુ•દીલ•નથી•લગાડતો•હતો•અ

* કિ•ધણીને•અંગરેજી•જુબાનમો•Abraham
કિખરાકમ•કરી•કેકેછે*

તરજુમો•કરનાર*

ને·પોતાની·મુખારક·નજરમેા·શ્રૂંનાંને·ફ
ક્ત·જવનુ·પણ·વજન·નહીં· આપતેા·ઇતે
તેથી·કરીને·ફિ·સાડેબને· "જરદશત"
કરી·કેડેછે* બીજું·—કેટલાક·મુસલમા
નેા·ઇજરત·જરતેાશતને·માંનતા·નથી
પણ— "ક્રાનેલે·શેફરજી·" —તથા·—
"અલલામફિ·શીરાજી·" —તથા·—"અ
લલામફિ· દવવાની·" * —તથા·મીર·સ
દરૂદીન·અને·બીજા·કેટલાક·આલેમે
ફિ·ફિ·ઇજરત·જરતેાશતને·ઇકીમે·કાંમેલ
તથા·પેગંમબર·કરી· ગણેઓછે*—ફિ

---

* ફિ·ઊપર·કહેલા·પેહેલા·તરંણ·સાડેબેા·પ્રકત
પેાતાનાં·લકબથી·એાલખાણમેા·આવેછે—જે·મીસાલે
કે—"ક્રાનેલે·હીનદી"—ફિ·ધણીનું·નાંમ·શાહ·અબદુ
લ·કુક·દીલલી·વાલા·કરીનેછે·તેાપણ·તે·સાડેબને·આ
જ·દન·તલગ·ઘણાં·લેાકેા·નાંમથી·એાલખતા·નથી*
તરજુમેા·કરનાર*

ઉપર લખેલી બીનાં—“ કારકુલ લેા
ગાત ” —તથા—“ રશીદી ”—તથા—
“ ખુરજાને કાતેજ ”—તથા “ મદારૂલ મ
કાનેલ ”—નામની ફેતાબેા મધેથી
લીધીછે * ”

૩ “ મુશા રેકઉલ અનવાર દરં ફિલ
મે હદીસ ” નામની બરબી ફેતાબ ઉ
પરથી સલીસ ઉરદુ બુબાંનમેા તર
જુમેા મેાલવી ખુરરમ અલી સાહેબે કરે
બેા હતેા તેહને શ્રી લખનેારનાં નવાબ
સાહેબ કદબાને જમાંન હાતેમે દૌરાં
ન નવાબ જુલફેકાર આલીખાંન બા
હાદુર સાહેબે વખત ૨) શ્રી લખનેાર
મધે છપાવીને બેાદાર તાલાનાં નામ ઉ
પર લેાકેાને મુફત આપેબેા —પછી
ફિ ફેતાબ નહીં મલેબાનાં સબબથી

મરકુંમ•જનાબે•નાખોદા•મહંમદ•અલી
સાકેબ•રોગેના•આસરા•કેઠલ•તરીજી
વખત•શ્રી•મુમબઇ•મધે•મહમદી•નાંમ
નાં•છાપાખાંનાંમો•તારીખ•૨૭ મી•૨મ
જાંને•૧૨૯૩ હીજરી•તથા
તારીખ• ૮ મી•શપટેમબર•સને•૧૮૪૭
અંગરેજીને•દંને•શ્રધારીને• છાપી•પર
ગટ•કરેઓ•તેમધે•જરતોસતી•ક્રોમનાં
દીનદાર•તથા•રાકે•રાસતી• ઉપર•યા
લનારા•લોકોને•વાસતે•ફિક•કકરો•તેહ
ની•હદીસ•શ્રધાં•સપ્રે• ૭૦૨) થીતે•સ
પ્રે• ૭૦૩) શ્રધી•છાપી•પરગટ•કરેઓ
છે•તેહનો•ગુજરાતીમો•તરજુમો•નીચે
ટાંકેલોછે•તે•ઉપરથી• હમારા•લાયખં
ધોફિ•વાંચી•વાકેફ•થાવું•કે•આપડે•જર
તોશતી•લોકોને•વાસતે•મુસલમાનની•

ક્રોમ•પાલાવેાઈ•કેરૂંવું• ઓતંમ•અને•ધ
ટનું•મત•આપેછંછે*

પારશીઓનાં•ધર્માનની•ખુને•ર
ગી•અને•તેવેાની•બારીકબીની
તથા•દુર•અંનદેશીનાં•બઈઆંન
મે•૧૧૩૮)મી•ઈદીશ•મધે•આવેલેા
દાખલેા *

"લેાકાનલ•ધર્માનેા•મેાઅલકન•બીલ
સુરધઆ•લનાલયુ•અબનાએા•પારેસ*"
ઈટલેને•સણી•એાખારીની•કેતાબ•મધે
અબુફેારેરા* ની•રેવાઈતછે•તેફેમે•ઈ
મ•લખેલું છેકે•—ઉજરત•મફંમદે•પરમાં

---

* અબુફારેરા•—ઈ•સખસ•ઉજરત•મફંમદ
નાં•સેાફેાબતીઓ•મધેનેા•કે•સેાફેાબતી•ઈતેા•અ
ને•ઈ•ધણી•ધણેા•પરફેજગાર•ઈતેા•અને•ઈ•શેાફે
બનાં•બેાલેઆ•ઊપર•ઈદીસ•વાલાઓનેા• બારે•ઈ
તેબારછે—ઈ•ધણીને•અબદુલ•રેફમાંન•પંણ•કેફેછે
તરજુમેા•કરનાર*

બેઉંછેને • અગાર • છમાંન • પરવીન • * ઉપર • લટકેલું • ફોતે • તોખી • પારશીઓની ઓલાદ • તાંણાં • જાછને • પોતાને • સવાથી ન • કરતે * અને • બીજી • રેવાઈત • મધે • ઈમ • છે • કે — "લૌકાનલ • છમાંન • છનદ • સુર છમા • લનાલયુ • રેજૂલુન • ઔરજુલુન • મીનફા • ઓલાડે." ઈટલેને • — અગાર • છમાંન • પરવીનની • પાસે • ફોતે • તોખી • ઈ • પારશીઓ • મધેથી • ઈક • મરદ • છમા • ઘણાં ઈક • મરદોને • મલી • સકતે *"

બીજું • — "મસબખીફ • —" નાંમની ફેતાખ • મધે • અખુફેારેરાની • રેવાઈત છે • કે "હુંમે • ઈજરત • મહંમદ • પાસે • બેઠા • હ

---

* પરવીન • — સાતમાં • આસમાંન • ઊપર • સેતારાનો • જુમકેા છે • તેડને • અરબીમાં • સુરઇઆ • તથા • અંગરેજમાં • Pleiades પલીઈડીસ • કરી • કેડે છે * તરજુમેા • કરનાર *

ના•તેવારે•સુરફ•જુમાં* ની•આફ•આ
ફત•† ઉતરી•કે—વ•આખરીન•મીનકુમ•
લમમા•દઅલલ્કુબેઈમ—ફિટલેજે—"પ
રવરદેગાર•કે•જે•શાકેછે•પાકછે•તે ણે
શ્રી•અરબનાં•મુલકમો•પેગંમબર•મોક
લેમો•અને•જે•લોકો•ઇજી• અરબ•લો
કો•સંગાથે•મલેમા•નથી• તેવોને•વાસ
તે•પંણ•મોકલેમોછે* તેવારે•તે• સાકે
બની•મીજલસનાં•બેસનારાવો•મધેથી
ફક•રાખસે•તરંણ•મરતબે•પુછેઉં•કે•
જે•લોકો•ઇજી•અરબ•લોકોને•મલેમા
નથી•તે•લોકો•કોંણછે ? તેવારે•ઇજર
ત•મહંમદે•સલમાંને•કારસીની•ઉપર•

---

* સુરફ•જુમાં•—ફિટલેજે• કોરાંને•શરીફ•
મધેનાં•ફક•ભાગનું•નામછે*

† આયત•— A verse of the Alcoran

હાથ•મુકીને•ઉપર•કરેલી•દદીસ•કરી સંભલાવી• અને• કરેઉંજે— અગાર• ઇ માંન•આસમાંન•ઉપર• પરવીન•સેતારા નાં•જેટલું•દુર•હતે•અને•તેવી•જગા ઉપર•નજર•નહીં•પોંહોંચી• સખતે•તા બી•કારસનાં•રેનારા•લોકા•(ઇઆને પારસીઓ•)તેહને•સોચી•કાઢાડતે”— અને•કિ•દદીસ•પ્રયેથી•પારસીઓની• બારીક•બીની•તથા•તેવેાની• ઇમાંનદા રીની•કાબેલીયત•માલમ•પડેય*

૪ મઉલાના•શેખ•અબદુલ•હક•દેહલી વાલાકિ•મીશકાતે• શરીકની• શરેહની• યેાથી•જીલદ•કે•જે•કેતાબ•તે•શેહર•મ ધે•સને• ૧૦૬૧ હેજરી•તથા• અંગરેજી સને• ૧૬૫૦—૫૧ માં•બનાંવી•અને•સ

ને૰ ૧૨૫૧ ફેજરી૰ તથા૰ સને૰ ૧૮૩૫—૩૬
અંગરેજીનાં૰ વરસમાં૰ શ્રી૰ કલકતા૰ શેફે
રમાં૰ મેાલવી૰ અબદુલાનાં૰ ફિરમદી૰ છા
પાખાંનાંમાં૰ મેાલવી૰ બદ્રીઉદીને૰ છપાવી
તે૰ ફેતાબને૰ સફે૰ ૭૯૮ મે૰ નીયે૰ લખે
લી૰ બીનાં૰ પારસી૰ જુબાંનમાં૰ સલમાંને
પારસીની૰ બાબદમાં૰ લખીછે૰ તેફેનેા૰ મુ
ખતેસર૰ તરજુમેા૰ હુંમારા૰ લાલબંદેાને૰
વાંચવાને૰ કીને૰ કરેઆેાછે૰ તેમધે૰ ને૰ ને
ફદીસેા૰ સલમાંને૰ પારસનાં૰ ફિરવાલમાં૰
“ મશારેકઉલ૰ અનવર”—નાંમની૰ ફેતા
બ૰ કે૰ નેફની૰ જીકર૰ ઉપર૰ આવેલીછે૰
તેમધેછે૰ તેફને૰ તરક૰ કરીને૰ ને૰ બીનાં
તે૰ ઉપરાંત૰ વધારે૰ આફિ૰ ફેતાબમાં૰ આ
વેલીછે૰ તેફનેાજ૰ પકત૰ તરજુમેા૰ કરે આ

મેા•આવેલેાછે•જે•લંમખાંન•નહીં•થાઇ
જઈ•અને•મતલબ•તરત•ફાંસેલ•કીધા
મેા•આવે*

"સલમાંને•કારસી•ફજરત•મહંમદના•
" અસહાબ—" મધે•ધણેાજ•માંન•તથા
ખુનેારગી•પાંમેલેા•હતેા•તે•સાહેબની•
પેદાઈશ•શ્રી•કારસનાં•મુલક•મધે•થાઇ
હતી•—અને•તે•સાહેબ•ખેાદા•પરસતી
ની•રાહ•સેાધવાને•વાસતે•પેાતાનાં•શે
હેરથી•બાહેર•પડેઓ•અને•તે•કારંણ
શર•ધણાંઈક•પરહેજગાર•તથા•ઈબા
દત•કરનારાઓની•સેાહેબતમેા•રહીને
હરઈકથી•કાઈદાની•વાતેા•ફાંસેલ•કર
તેા•હતેા*ઈ•ધણીની•ઉંમર•૩૫૦) વર
સની•હતી•—પંણ•ખરેખરી•રેવાઈત•ઈ
છેકે•તેહની•ઉંમર• ૨૫૦) વરસની•હ

ની·—અને·ઇજરત·મહંમદની·વફાત·થા
ઈ આ·બાદ· ૨૩) વરસે·ગુજરેઓ* ”

૫ ઈક·સણી·રેવાઈત·મધે·ઈ·રવેસે·
આવેલું છે·કે·ઇજરત·મહંમદે·ઈમ·ફરમાવે
ઉંને—વુલીદતો·પી·જમાંને·મલેકીલ·આદી
લે—ઈટલેને·— “શ્રુ ફર છે·પરવરદેગાર
નાં·કે·કું·આદેલ·પાદશાહ * નાં·જમાંના
માં·પેદા·થાઈઓ” —અને·બીજું·ઈમ·
ફરમાંવેઉંછેકે— લા·ઇલા·કુલુલ·અરદો
જીસમ·મલેકીલ·આદીલે—ઈટલેને “આ
દેલ·પાદશાહનાં·ગુજરવા·બાદ·તેહનું·બ
દંન·ટાલીને·બાક·સાથે·મલી·જાનું·નથી
બલકે·જેમવું·તેમ·રેહેછે*”

---

* અતરે·નોશેરવાંને·આદેલ·પાદશાહની·
મુરાદ·લીધીછે*

તરજુમો·કરનાંર*

(ઈ.બ્રીનાંની.વધારે.સાબેતી.કરવા સારૂં.ઉપર.લખેલી.અખલાકઉલ.મોહ સની.નાંમની.ફેતાબ.મધેથી.મામુન.ઉ લ.રશીદ.કે.જે.ધણી.શ્રી. બગદાદ.શે ફેરનો.પાદશાહ.હતો.તેહની. ફેકાઈ ત નો.પંણ.ગુજરાતી.તરજુમો. હંમારા.મે ફેરબાંન.દોસતોને.કીજે.અતરે.દાખેલ કીધોછે.તે.વાંચી.પોતાની.ખાતરી.કરી લેવી*)

ફેકાંઈ ત*

શ્રી.બગદાદ.શેફેરનાં.પાદશાહ.મામુ ન.ઉલ.રશીદની. મીજલસ.મધે. બેસ નાંરા.ઉલમાઓ.માંફેલો. ઈક.શખસ. આગલા.દાંનાવ.લોકોની.કહેલી.વાત. ઉપરથી.કેહવા.લાગેા.જે.અદલ.કરનાં

૨ • પાદશાહનું • બદંન • કબર • મધે • ગલ
નું • નથી • —તે • વાત • સાંભલી • માંમુને • ૫૨
માંવેલું • ને • આગલા • દાંનાવો • ને • કાંઇ • ક
ષ્ટી • ગઈ આ • ફેરી • તેમધે • કસો • રાક • ન
થી • અને • તે • વાત • ખરી • ઇસે • —પંણ •
કું • ફેવી • ઉંમેદ • રાખુંય • કે • નોશેરવાંને •
આદેલને • જાઇ • નોઉં • કે • તેફેનું • બદંન •
ગલીને • ખાક • થાઇઉંય • કે • કેંમછે—કાંઈ
ને • ઈ • ધણી • અદલ • ઇનસાફ • કરે આમે
મરાકુર • ઇતો • — અને • મુસલમાંન • લો
કેનાં • પેગંમબર • ઇજરત • મહંમદે • પં
ણ • ઇદીસ * મોં • ૫૨માવેલુંછે • કે • —વુલી
દતો • બી • જમાને • મલેકીલ • આદેલે • —ઇમા
ને • " બ્રુકરછે • કે • કું • અદલ • પાદશાહનાં

* ઇદીસ—ફિટલેજે • પેગંમબરની • ૫૨માવેલી •
નસીહત • તથા • સીખામણ *

તરજુમો • કરનાર *

જમાંનાંમેા·પેદા·થાઈમેાય·"—તેવાર·પછે
મામુને·મદાઈન·શેહ્ર·ત્રરપ·કુચ·કરવા
ના·ઈરાદેા·કીધેા·અને·જેવારે·મદાઈન
મધે·જાઇ·પેાંહેાંચેા·તેવારે· પેહેલે·હેાકં
મ·કીધેા·જે·નેાશેરવાંનનું·દેાખમું·ઉંધા
ડ—અને·પછે·પેાતે·અંનદર· ગઈમેા·
અને·જેાઉં·કે·જે·મીસાલે·કેાઇ·શખસ
સુતેલેા·હેાઈ·તે·પરમાંણે·દેાખમાંમાં·તે·
સુતેલેા·હતેા· * અને·તેહનાં·હાથનાં·આં
ગલાં·મધે· ૩) વીટીમેા·હતી·અને·તે
દરઈક·વીટીનાં·નગીના·ઉપર·ઈક·ઈક
નસીહત·લખેલી·હતી·તેમધે·પેહેલી·વી

---

* જે·વેલાઈ·મામુન·ઊલ·રશીદ· નેાશેરવાં
ન·આદેલનાં·દેાખમાં·મધે·ગઈમેા·તેવારે·નેાશેરવાં
નને·ગુજરવાને· ૨૧૨) વરશ·થાઈમાં·હતાં*
તરજુમેા·કરનાર*

ટી. ઉપર. લખેલું. હતું. જે— દોસતો. તથા. દુશમંનો. ઉપર. મેરેબાંની. ક રતા. રેરેવું * બીજી. વીટી. ઉપર. લ ખેલું. હતું. જે—દાનાવ. લોકોની. મરજી હત. લીધા. વનાં. કરું. કામ. કરવાનું. સ રૂ. કરવું. નહીં * અને. તરીજી. વીટી. ઉ પર. લખેલું. હતું. જે—રહીત. ઉપર. મા ફિક. રાખતા. રેરેવું *

બીજી. કેતાબોમાં. ફિ. મીશાલે. લખેલું છે. કે—ફિક. શ્રુનાંની. તખતી. નોશેરવાં નનાં. માથાં. ઉપર. ટાંગેલી. હતી. અને. તે. તખતી. ઉપર. લખેલું. હતું. જે—અગર કોઇ. પાદશાહ. ફિમ. યારે. કે. પરવરદેગા ર. ગેરેનાં. મુલકમાં. જુલ્મ. કરી. બખશે. તો. તેહને. કેરે. કે. તારા. જમાંનાના દાનાવ. રાખસો. જે. આખર. તથા. માંન.

આપ•—અને•આગર•કોઇ• કેવી•ધાર
ણાં•રાખે•કે—તેકેનાં•મુલકમેાં•વધારે•
થઈ•ગેા• તેકેને• કેકે• કે—અદલ•ઇન
સાફ•કરવાની•સીકત• અખતીઆર•ક
ર* ઈ•તખતી•વાંચીને•માંમુને•કેાકું
મ•કરેઓ•જે—તે•નસીકતેાની• નકલ•
ઉતારી•લીઈ*પછે•નેાશેરવાંન•પાદશા
કનાં•બદંનમેાંથી•પુરાંનેા•લેખાસ•જે•
કતેા•તે•ઉતરાવીને•સારેા•પાકીને કલે
બાસ•તે•ઉપર•અતર•છાંટીને• પેકેરા
પેઓ* મામુન•ઉલ• રસીદ• સાથે•જે•
સેકેાબતીઓ• કતા•તે•મધેથી• ઈકે•
તે•પાદશાઇ•પાસે• રજા• માંગી•જે•કેા
કંમ•કેઈગેા•ઈક•વાત•કેકું•— તેવારે•ક
કેઉંજે•બેાલ•રાું•કેકેય•— પછે• તે•સેા
કેાબતી•બેાલેઓને—આઈ•નેાશેરવાંન

પાદશાહ•અગારયે•આપડા• (મુસલમાં
નના•) મહજબનો•નથી•તોકિપંણ•તેહ
નાં•અદલ•કરેઆનાં•સબબની•ખુનેાર
ગીને•લીધે• તેકેનાં•બદંનનેા• કિક•સાં
ધેા•પણ•હજુર•સુધી•ખીસેઓ•નથી•
અને•જેં મનેા•તેં મજ છે•—અગાર•કિજ•
મીસાલે•આપડા•પાદશાહેા•અદલ•કરેતેા
કેકેવી•ખુનેારગીને•આપડે•લેાકેા•પેાંકેાં
યેકિ ? મામુન• કિ•વાત• શાંલલીને•મધં
ન•થાકિઓ•ને•કરમાવેઉંજે— કિ•વાત•
પંણ•પેલી•નસીહતેાની•નીયે•ટાંકી•લીકિ*

૬ તારીખે•રેાજ તુસકા•નાંમની•કરાર
સી•કેતાબ•અમીર•મહંમદ•બીન•બાવંદ
શાહે—નીજામહ•દૌલા•વ•દીન• અમીર
અલી•શેહ•નાંમના•શ્રી• બેારાસાંનના•
પાદશાહની•સલતંનતમાં•સને•૮૪૯)કે

48801

જરી·તથા·સને·૧૪૪૫—૪૬ અંગરેજી·
મધે·બનાંવીને·તઇઆર·કીધી·અને·સ
ને·૧૨૬૨ ફેજરી·તથા·સને·૧૮૪૫—૪૬
અંગરેજીનાં·વરસમાં·મુનશી· કજલુદી
ન·ખંમકરનાં·રંગીલાનાં·છાપાખાંનામેા·
મીરજાં·ફિમદ· કાશાની· કે·જેફેનેા·લ
કબ·ખુરરમ· તરીકેછે·તેંણે· પેાતાને·
હાથે·અસલ·કેતાબનાં· ૭) દફતરનેા·
૨) દફતરમાં·ઉતારેા·કરીને·શ્રી·મુમબ
ઇ·મધે·છપાવીછે·તે·કેતાબનાં·બીજાં·
દફતરને·પાંને· ૮૬) તથા· ૮૮) તથા·
૬૪૯) મે·સલમાંને·કારસનેા·ફિવાલ·કા
રસી·જુબાંનમાં·પરગટ·કરેઆછે·તેફે
નેા·મુખતેસર·ગુજરાતી·તરજુમેા·ઇંમા
રા·વાંયનારા·સાફેબાને·વાસતે·નીયે·
ટાંકી·લીધેાછે·—

અબ્બાસ * નો ખેટો એમ કેહેછેને સલમાંને ડારસે કિકદંને મહને કહેઉં ને હું છસપ્રેહાંન શેહેર મધે હુકિ નામ નાં ગામડાંમાં કિ ખેતીવાડીનાં કામના કરનારને પેટે અવતરેલો હતો અને મા હારો બાપ સધલી વાતે પુરો અકલમં દ તથા કાબેલ હતો —એમ કેહેછેજે હજરત મહંમદે કિધણીને વાસતે દુવા કરી હતી કે પરવરદેગાર તુંહ ને બુજોરગી બખશે—અને અકલમંદી તથા કાબે લીઅતસે દરજે પોહોંચાડે—તે બુજબ કિધણી અ કલમંદી તથા દાનોઈમાં કિકો પુરવીણ નીકલેઆ હતો —કિ સાહેબની કેટલીક કિદીસની રેવા તિને આગલા તથા હાલનાં જમાનાના મુસલમાનો સન દ તરીકે ગણેછે*

તરજુમો કરનાર*

---

* અબ્બાસ—કિ ધણી હજરત મહંમદનો કા કો થાકિ અને અબદુલા કિ ધણીનાં છોકરાનું નામ છે તે સાહેબ પોતાના જમાનામાં ધણોજ કાબેલ તથા કાબેલ હતો —એમ કેહેછેજે હજરત મહંમદે કિ ધણીને વાસતે દુવા કરી હતી કે પરવરદેગાર તુંહ ને બુજોરગી બખશે—અને અકલમંદી તથા કાબે લીઅતસે દરજે પોહોંચાડે—તે બુજબ કિ ધણી અ કલમંદી તથા દાનોઈમાં કિકો પુરવીણ નીકલેઆ હતો —કિ સાહેબની કેટલીક કિદીસની રેવા તિને આગલા તથા હાલનાં જમાનાના મુસલમાનો સન દ તરીકે ગણેછે*

અને આતશ પરસતી* કરનો હુનો* મા
હારા બાપની ફિટલીતો મેફેરબાની મા
હારી ઉપર હુની કે નોણે કોઇ દંને મહને

---

* આતશ પરસતી—ફિ જગોફિ ઇઅજ
દાં પરસતીનો લફજ લખવો જોઇતો હુતો કાંજે
હુજરત જરતોસતની પાક માજદીઅસની દીન
ની પેરવી કરનારાવો મધે કોઇ આતશ પરસ
તી નફીં કરતું હતું પંણ આતશને પોતાનો કેબલો
કરી તેહની સંનમુખ ઊભા રહીને પોતાંની ફરજ
નીઆફિશ તથા સેતાફિશ કરીને ગુજરતા હતા તે
ઊપરથી શાફિદ મુસલમાંન લોકો પારસીઓને આ
તશ પરસત કરી કેહતા હસે—અને બીજું—હુજર
તજરતોશતનો જમાનો કેટલાક સો વરસ ગુ
જરેઆ પછે બે સફમજ લોકો મધેથી કોઇ આફ
તાબને તથા બીજા આતશને પોતાનો ખોદાફિસ
હુમજતા હતા—તે ઊપરથી અગર મુશલમાંનો
ફિ નારવે પારસીઓને આતશ પરસતીનો લકબ
આપેઓહોફિ પછે ગેબની વાતનો જાંણનાર તે
સાહેબે પાકછે*

તરજુમો કરનાર*

પોતાથી·જુદો·પડવાની·રજા·નહીં·આથી
કરી·તેથી·કરીને·કું·રાત·અને·દાણડા·
પોતાનાં·બાપનાં·ઘેરમાંથી·બાકેર·જાઉ
નહીં·સકતો·કતો·અને·નીત·તે·જગો
ઈ·આતરાને·રોશાંન·રાખીને·તેકેની·
ઈબાદતમાં·મશગુલ·રેકેતો·કતો*ખીજું
માણરા·બાપની·ઈક·ખેતી·કતી·તે·
જગોઈ·તેવંણ·કર·રોજ·જતા·ક
તા·અને·ખેતી·વાડીનું·કામ·આબાદ·
રાખતા·કતા·—ઈક·દાણડા·તેવંણને·કાં
ઈ·કારણ·આવી·પડઉં·તેથી·કરીને·ખે
તીવાડીની·તપાસદારીને·વાસતે·મકને
મોકલેઆ·અને·કણીઉંને·તું·તાંકાં·જા·અ
ને·પેકેલો·ઉતાવલેથી·પાછો·આવડે·ઘે
ર·આવને·અને·વધારે·વાર·ખોટી·રેકે
તોનાં·એંમ·કણી·મકને·રવાંને·કીધો*

(ઈ.સીવાઈ.બીજો.ફેટલોઈફ. ઈ૬ વાલ.ઉપર. ફરેલી. કેતાબ. મધે. લખે ઓછે.તેરેનો.સરપેનો.તરજુમો.કરતાં પ્રોફટ.લંમબાંણ.થાઈ છે.તો.સારૂં.ઇંમારા અકલમંદ.તથા.દાનાવ.વાંચનારાવોને.અ રજ.કરે આમેં.આવેયકે.જેવોને.તે.ઈ૬વા લ.જોવો.રેાઈ.તેવોઈ.ઉપર.લખેલી.કે તાબને.પાંને.૮૬)મેથી.વાંચીને.પોતાની ખાતરી.કરી.લેવી*) તરજુમો.કરનાર*

ઈજ.કેતાબને.સરે. ૮૮)મે.આવે લું છેકે.—આગલા.તવારીખ.વાલાઓ.ઈ મ.લખી.ગઈઆય.કે.સલમાને.ફારસી વીસે.મોફાજર. * લોકો.ઈમ.કેઉતા.ઈ

* શ્રી.મકાના.રેરૂવાશીઓઈ.જેવારે.ઇજર ત.મકંમદ.ઊપર.રૂાંમલો. કીધો.અને.તે.સારૂંબને. તાકૂંથો.શ્રી.મદીને.નીકલી.જાવું.પડેઊ.તેવેલાઈ.શ્રી મકાના.રેરૂવારીઓ.મધેથી.જે.લોકો.પોતાનાં.ઘર બાર.છોડીને. ઇજરત.મકંમદ.સાથે. ગઈઆ.તે.લો કોને.મોફાજર.કરીને.કેરૂછિ* તરજુમો.કરનાર*

તાને • ઈ • ઇમારી • ટોલકી • મધેનો છે • અને
અનસાર • * વાલાઓ • ઈમ • કેઇતા • ઇતા
ને • નહીં — સલમાંનગો • ઇમારી • તરફ • વાલો
છે • કાંઈને • સલમાંન • ઇજરત • મહંમદને •
પેઇલ • પેઇલો • મદીના • શેઇર • મધે • આવી
મલેઓ • ઇગો • — પણ • ઇજરત • મહંમદે •
ઈમ • કરમા પેઉંને • — સલમાન • રજલુંન •
મીનના • ફિલલ • બૈતે • — ઈટલેને • "સલમા
ન • ઇમારાં • પોતાનાં • ઘેરનું • માંણશ છે *"
(ઈ • ઉપરથી • પકે • પણે • સાબેત • થઈ
ય • ને • ઇજરત • મહંમદે • મોણજર • તથા •
અનસાર • વાલા • લોકોની • દલીલને • બા

* ઇજરત • મહંમદ • જેવારે • શ્રી • મદીને • આવી
પુગો • તેવારે • તાંહાંના • રેઇવાશીઓ • મધેથી • જે • જોકો
પોતાંના • જાંન • માલથી • હાથ • ઊઠાવીને • તે • સાડેખની •
તાબેદારીમો • આવી • રહ્યા • તે • લોકોને • અનશાર •
કરી • કેવુંછે * તરજુમો • કરનાંર *

ગેલ•કીધી•ને•સલમાનને•પોતાનાં•ઘેરનું
માંણસ•ઠેડવેલું*)

ઈ ન•કેતાબને•સફે• ૧૪૯ મે•આવેલું
છેકે•—સલમાને•કારસીને•વાસતે•ઇનરત
મહંમદે•કરમાવેલું•હતું•ને•ઈ•ધણી•—
નાસેફ•રસુલ•અલલા•—ઈટલેને•—"પર
વરદેગારના•પેગંમબરને•નસીહતનો•ક
રનાર•હતો•"—એફેનો•સબબ•ઈ•હતોકે
ને•પેલાઈ•શ્રી• મકાના•રેહવાશીઓ•હ
આકુદી•લોકોની•ફુમક•લહને•સને• ૫)
હીજરી•તથા•ખંગરેજી•સને• ૬૨૬—૨૭
માં• ઇનરત• મહંમદ•ઉપર•પ્રેમ•લહ
ને•શ્રી•મદીને•ગઈઆ•તે•પેલાઈ•તો•સા
ફેબે•પોતાના•અસહાબોની•મસલેહત•
પુછીકે•આઈ•દુશમંન•ને•પ્રેમ•લહને•
આપેય•તો•આપડી•પ્રેમના•કરતાં•હસ

ફીસસે વધારેછે તેવારે આપડે ફાવી
મોટોટી પ્રેાજની સાંમઝે થાઇને શી ન
રેફ લડાઇ કરીઈ ? ઈ વાત સાંભલીને
અબદુલલા અબી સલુલે * કરેઉંજે આ
પડે ઈ પ્રેાજની સાંમઝે લડવા ઉલા ર
ફીઈ અને કેને મારી ફટાડીઈ પણ
આઈ મદીનાનું શેફર આપડે છેાડી
નાફાસવું નફીં * ઈ વાત કેટલાઈક અસ
ફાઝેાઈ કબુલ રાખી અને પસંદ કીધી
પંણ બીજાઝેા ઈમ ઝેાલવા લાગાકે ન
ફીં આપડે આઈ શેફરથી બાફાર ની
કલી ઉનયા પાફાડેા ઉપર જાઇને દુ
શમેનેા સાથે લડાઇ કરીઈ —ઈ સંધ
લાઝેાની અકલ ફુજરત મકંમદને પસં

* ઈ પણી ફુજરત મકંમદના બીજલેશીઝેા
મખેનેા ઈક બીજલેશી ફુતેા *

તરજુમેા કરનાર *

દ•આવી•નહી*પછે•તે•સાફેબે•સલમા
ને•ફારસીને•પુછેઉંકે•કિ•બાબતમેા•તા
હારી•શ્રું•મસલેહતછે ? તેવારે• સલમાને
અરજ•કીધી•કે•જે•પેલાકિ•હમારાં•છરાંન
નાં•મુલકમાંના•હર•કિક•શેહર•ઉપર•દુ
શમેન•લારે•હેાજ•લઇને•ચહડી•આવતેા
અને•તે•શેહરના•રેહવાશીઓા•પેાતાના
દુશમન•સાથે•લડવાની•તાકાત•નહી•
રાખતા•તેવારે•તેપેા•પેાતાનાં•શેહરની
ચેા•તરફ•તરત•ખાહી•ખેાદાવતા•હતા•
તેથી•હાલ•મારી• નાકેસ• અકલમેા•
કિમ•ઠરેચ•કે•આકિ•શેહરની• આરાપારા
કિક•મેાટેાટી•ચર•ખેાદાવેા•— કિવાત•હજ
રત•બહુંમદને•લારે•પસંદ• આવી•અને
સરપે•મુસલમાંનેાને•કિમ•હેાકમ•કરેઓા
જે•દસ•દસ•માંણસેાની• ટેાલકી• જગેા

જગોઈ • ફિકઠી • મલીને • તે • ખાલી • બોદ
વા • માંડે—ઉજરત • મહંમદ • પણ • ફિ • કામ
મધે • શાંમેલ • થાઈ • ગો • હતો * —બીજું • ફિ
કે • છે • સલમાંન • પણ • ફિ • કામ • કરવા • પ
છવાડે • લાગો • હતો • અને • જેટલું • કામ •
દસ • માંણસો • ફિ • દાહાડામો • કરતા • હ
તા • તેટલું જ • પોતે • ફિ • ખલો • ફિ • દાહાડામો
કામ • કરતો • હતો—બીજું • ફિ • ખાલી • વીસે
ફિ • લખે છે ને • તે • ૬) દાહાડામાં • પુરી
થાઈ • હતી * અને • સલમાને • કારસીની • રા
ફિ • મુખારક • મુજબ • ચાલે આથી • દુશમંન
ની • આખી • પ્રેાજ • હારી • તથા • શેકસત • ખા
ઈ • અને • નાઉમેદી • સાથે • પાછી • ફરી *

૭ " મઆરેજ • ઉલ • નબુવેહ " નાં
મની • કારણી • કેતાબ • કે • જે • મુલાં • બોલ
નુદીન • ફેરાતી ફિ • શ્રી • ફેરાત • શેહર •

મધે. સને. ૮૮૨) ફીનરી. તથા. ઑ
ગરેજી. સને. ૧૪૭૭—૭૮ મધે. ચાર. જીલ
દમાં. બનાવી. હતી. તે. કેતાબનાં. બી
જાં. દફતરમાં. ઉપર. લખેલા. ફિરવાલ
ને. લગતો. ફિકેં. દાખલો. આપેલો છે. તેહ
નો. ગુજરાતી. તરજુમો. આફિ. જગોફિ.
લાફિક. તથા. ઘટતો. જાણીને. હમારા. દાં
નાવ. તથા. કુશમંદ. વાંચનારાઓને. વા
સતે. નીચે. ટાંકી. લીધો છે *

ફિમ. કેહ્યું છે ને. જે. વેલા ફિ. સલમાને. ફાર
સી ફિ. ખાણી. ખોદાવવા. વીસે. પોતાનું. મ
ત. આપેઉં. તે. વેલા ફિ. હજરત. જીબરેલ
લ. હઝાને. હજરતે. સરશે. આવીને. પોતા
નાં. મુબારક. હાથે. તે. શેહરની. આજુ. બા
જુની. કેહી. જગોફિ. ખાણી. ખોદવી. તેહની
નીશાંન. કીધી—ફિ. ઉપરથી. સાફ. ઉંધા

કું.માલું.મ.પડેય.ને.સલમાને.ક્રારસની
નસીહત.તથા.સીખાંમણ.હજરતે.પર
વરદેગાર.તથા.હજરત.મહંમદની.બા
રગાહેમો.કબુલ.તથા.પસંદ.પડી*

(હવે.આઈ.હમારો.નાંધેલો.રેસાલો.વાં
ચનારા.સરવે.સાફેબોની.તે.મધે.ખસુ
સન.જરતોરાતી.ટોલાના.સરવે.બાસો
આમ.સાફેબોની.બીદમતમાં.સેવકની
ઈ.અરજ.છેને.આઈ.તથા.બીજા.ઉપર
લખેલા.દાખલાબો.વાંચીને.તે.સાફેબે
પાક.કે.ને.કુલ.પેદાશ.તથા.હસતી
નો.બાલકે.બેની આજ છે. તેહની.બાર
ગાફે.કિલાહીમો.શુકર.બજા.લાવે.કે.
તે.સાફેબે.પાકે.આપડા.જરતોરાતી.ટો
લાના.સાફેબોને.કેહવી.બુનોરગી.તથા
હજરત.અને.ફોરમત.સાથે.પેદા.કરેબા

છે.કે.તેણની.નારીદ.તથા.વખાણ.આ
પડ.ખિલા.પોતાને.મોઢોડજ.નથી.ક
રતા.પંણ. તે.આગલા. જમાંનાંના.દાં
નાવ.તથા. અકલમંદ. લોકો. તે.મધે.
મોઢોટી.ખુબારગી. તથા. શરદને.પાં
ઢાંયેલા.મુસલમાંન.લોકોના.પેગંમબર
હજરત.મહંમદે.કેહવી.વખાંણ.કરીછે.
કે.તેહવી. નારીદનું. બડિઆંન. આડ.
નાકેસ.તથા.બે.અકલની. કલમથી.પુ
રતી.રીતે.થાજ.સકતું.નથી*–બોદાડિ
નાલા.સરવે.કોજને.લેક.ઢેદાડિત.તથા
રાઢે.રાસતનો.મારગ.બખશે. ડિજ.હ
મારી.દુવાછે.તે.સરવે.સાઢેબોને.આં
મીન.ઢોનો*

હમારો•આઈ•નાધલો•રે સાલો•સરવે
ગનેઆતના•ખાસો• આંમ•તે• મધે•ખ
રુસન• જરતોશતી•ટોલાના• સાફેખો
ની•નજર•ફેઠે• ગુજરેઆબાદ•અરજ•
કરવામો•આવેચ•કે•આજ• કેટલી•મુદત
થાઇ•શેવક• ફિરવો•ફિક• મુખતોસર•રે
સાલો•બનાવાની•તજવીજમાં•હતો•કે•
જે•મધે•આપડા•પાક•તથા•બુજોરગ•
યરમની• તકવીઅતનાં•ગેર• કોમવાલા
બોનાં•પુસતકોથી•દાખલા•મલી•આવેતો
તોફેને• પરસીધ• કરાવીફિ•ફિરવા•વીચા
રમો•ફિક•દંને•ફિ•શેવકે•પોતાનું•નાંધલું•કે
તાબખાંનું•બોલીને•તેમધેથી•જે•જે•કેતા
બો•હાથ•લાગતી•ગઇ•તે•કેતાબોનો•મુ
તાલો•કરસુદને•વખતે•પોતાના•મેફેરબાં
ન•તથા•મા આવંતા•દોસતની•સાથે•બેસી

ને·કરેઓ·તે·મધેથી·થોડાક·દાખલા·હુ
મારા·દીલની·ખાફેશા·મુજબના·મલી·આ
વેઆ· તે·શારવેને·આકિ·નાયલા·રેસાલા
મેા·દાખલ·કરીને·છપાવેઆછે·ને·હવે·હુ
મેદછેને·ને·સાફેઓ·આકિ·નાયલેા·રેસા
લેા·વાંચેઆબાદ·અઠાર·કહ્યા·બીજા·તેફેવા
જ·મેાતેબર·દાખલાવેા·ફેફી·ફેતાબ·તથા·
ફેફી·જગેાકિથી·મલી·આવસે·તે·વીસેની·ચે
તવણી·આકિ·રેસાલાના·બનાવનારને·પેા
તાની·તરકથી·જાફેર·કરશેતેા·તેફેને·ઉપ
કાર·જારે·માંન·શાથે·માંનેઆમેા·આવશે

બીજુ·—હુમારા·દાનાવ·વાંચનારા·શા
ફેઓની·બીદમતમેા·હુમારી·કિ·અરજ·
છેને·અઠાર·આકિ·નાયલા·રેસાલા·મધે
ફેાલબી·જગેાકિ·જુલ·ચુક·નજર·આવેતેા
તેહને·મેહરબાંનીની·રાફે·શુધારવી·ને

ને·ઉપર·તાનાનો·ફરક·મારવો·નહી·કાંઈ
જે·આદમી·જાત·જુલેખા·વના·રેહનું·નથી
એ ત·—
ઓજર·બીદમત·મેં·ઊલુલ·અલબાબ·કે·
સબ·બુજોરગોં·ઓર·સબ·કિબાબ·કે·
કૃષ્ણ·કિરો·ઇસ·આસીક·ના·ચીજ·કી·
જો·નહીં·રખતા·કૃષ્ણ·બો·તમીજ·કી·
ગર·બતા·દેબો·તો·કોના· અકિલ· પોશ·
ના·રહો·ઇસલાકૃસે·ઇસકે·બમુશ—

માંકિની·

સરપે·બાસો·બાંમ·સાકેબોની·તથા
બુજોરગોની·તથા·દોસતોની· બીદમત
મો·બાકિ·ગુનેકુગાર·ના·ચીજ·કે·જેકુ
નામો·કબ·તમીજની·બો·બાસ·મલે·
નહી—બરજ·કિ છેજે·બગાર·બાકિ·કેતાબ
મો·કબ·જુલ·ચુક·નજર·બાવેતો·તેકુની
કિબલે·ઢાંકનો·ને·(મેકુરબાંની·કરીને·)
તે·જુલને·શ્રુધારવાથી·ચુપ·રેકુતાના*—

☞ જાણવુંને • આજ • પુરાતક • મધે • છાપી • જાડેર • કીધેલાં • પેડેલાં • તથા • બી જાં • જિડેદ • નામાંની • અશલ • અરબી • નકલ જે • શાડેબોજ • વાંચવી • ડોજ • અથવા • જો વી • ડોજ • અથવા • તે • અશલ • નકલ • ઉપ રથી • આજ • પુરાતક • નાં • અરબી • જિબાર ત • છાપી • જાડેર • કીધીછે • તેશાથે • મુકાબ લો • કરવો • ડોજ • અથવા • તે ડેના • ગુજરા તી • તરજુમાં • શાથે • અશલ • અરબી • જિ બારત • તપાશવી • ડોજ • તે • શાડેબોજ • શ્રી • મુમબઇનાં • કોટમેા • પારશીની • પંનયા જિતનાં • મેતાજાજ • અરદેશરજી • દાદાજાજ ને • ધેર • જાજને • તેવો • પાશે • તે • અરબી • જિડેદ • નામું • માંગેઆથી • નુરત • દેખાડે આમેા • આવશે *

LIBRARY
BRANCH
OF THE
ROYAL ASIATIC SOCIETY

عهدنامه

نقل مطابق اصل

حسب الحکم جناب عمدة الاعاظم والاعیان

سر جمشید جی جیجی بهائی نیت دام اقباله

مطبوع نمود شد

سنه ۱۲۲۱ یزدجردی

مطابق سنه ۱۸۵۱ عیسوی

بسم الله الرحمن الرحيم

نسخة منسوخة بخط امير المؤمنين
علي ابن ابي طالب رضي الله عنه
كتبها على الاديم الاحمر هذا
كتاب من رسول الله صلى الله عليه
وسلم بمهدي فروح بن شيخان
اخي سلمان الفارسي رضي الله عنه
واهل بيته وعقبه من بعده وما
تناسلوا من اسلم منهم او قام على

دِينِهِ سَلَامُ اللّٰهِ إِلَيْكَ إِنَّ اللّٰهَ أَمَرَنِي
أَنْ أَقُولَ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ
لَهُ أَقُولُهَا وَأَمَرُوا النَّاسَ الْخَلْقُ خَلْقُ
اللّٰهِ وَالْأَمْرُ كُلُّهُ لِلّٰهِ خَلَقَهُمْ وَأَحْيَاهُمْ
وَأَمَاتَهُمْ ثُمَّ يَبْعَثُهُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ
وَكُلُّ أَمْرٍ يَزُولُ وَيَفْنَى وَكُلُّ نَفْسٍ
ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَلَا مَرَدَّ لِأَمْرِ اللّٰهِ وَلَا
نُقْصَانَ لِسُلْطَانِيَّتِهِ وَلَا نِهَايَةَ لِعَظَمَتِهِ
وَلَا شَرِيكَ لَهُ فِي مُلْكِهِ سُبْحَانَ مَالِكِ

مالك السموات والأرض الذي يقلب
الأمور كما يريد ويزيد الخلق على ما يشاء
سبحان الذي لا يحيط به صفة القائلين
ولا يبلغه وهم المتفكرين الذي افتتح
بالحمد كتابه وجعل له ذكرا وارضى
من عباده شكرا احمد لا يحصى احد
عدده ممن حمد الله واشهد ان لا اله
الا الله فهو في الغيبة والسر الكلاءة
والعصمة يا ايها الناس اتقوا ربكم

وَاذْكُرُوا يَوْمَ ضَغْطَعَةِ الْأَرْضِ وَ
نَفْخِ نَارِ الْجَحِيمِ وَالْفَزَعِ الْأَكْبَرِ وَ
النَّدَامَةِ وَالْوُقُوفِ بَيْنَ يَدَيْ رَبِّ
الْعَالَمِينَ اَذَنْتُكُمْ كَمَا اَذِنَ الْمُرْسَلُونَ
لَتُسْئَلُنَّ عَنِ النَّبَأِ الْعَظِيمِ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ
بَعْدَ حِينٍ فَمَنْ اٰمَنَ بِهِ وَصَدَّقَ مَا جَاءَ
فِيمَا اُوحِيَ اِلَيَّ مِنْ رَبِّي فَلَهُ مَا لَنَا وَعَلَيْهِ
مَا عَلَيْنَا وَلَهُ الْعِصْمَةُ فِي الدُّنْيَا وَالسُّرُورُ
فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ مَعَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ

ٱلْمُقَرَّبِينَ وَٱلْأَنْبِيَاءِ وَٱلْمُرْسَلِينَ وَٱلْأَمْنُ
وَٱلْخَلَاصُ مِنْ عَذَابِ ٱلْجَحِيمِ هٰذَا مَا وَعَدَ
ٱللّٰهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَإِنَّ ٱللّٰهَ يَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ
وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ
لِمَنْ عَصَاهُ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ لَوْ أَنْزَلْنَا
هٰذَا ٱلْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ خَاشِعًا
مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ ٱللّٰهِ وَمَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ
وَهُوَ مِنَ ٱلضَّالِّينَ وَمَنْ آمَنَ بِٱللّٰهِ وَبِدِينِهِ
وَرَسُولِهِ وَهُوَ فِي دَرَجَاتِ ٱلْفَائِزِينَ

وَهٰذَا كِتَابِي إِنَّ لَهُ ذِمَّةَ اللّٰهِ وَعَلَى
أَبْنَائِهِ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ فِي
الْأَرْضِ الَّتِي أَقَامُوا عَلَيْهَا سَهْلَهَا وَ
جَبَلَهَا وَعُيُونَهَا وَمَرَاعِيهَا غَيْرَ مَظْلُومِينَ
وَلَا مَضِيقٍ عَلَيْهِمْ وَمَنْ قُرِئَ عَلَيْهِمْ
كِتَابِي هٰذَا فَلْيَحْفَظْهُمْ وَيَبَرُّوهُمْ وَ
يَمْنَعُ الظُّلْمَ عَنْهُمْ وَلَا يَتَعَرَّضُ لَهُمْ بِالْأَذَى
وَالْمَكَارِهِ وَقَدْ رَفَعَتْ عَنْهُمْ جَرَّ النَّاصِيَةِ
وَالنُّثَارَةِ وَالْجِزْيَةِ إِلَى الْحَشْرِ وَالنَّشْرِ

وَالنَّشْرِ وَسَائِرِ الْمُؤْنِ وَالْكُلَفِ وَلَيْدِيهِمْ
مُطْلَقَةٌ عَلَى بُيُوتِ الْخَيْرَاتِ وَضِيَاعِهَا
وَأَمْوَالِهَا وَلَا يَمْنَعُونَهُمْ مِنَ اللِّبَاسِ
الْفَاخِرِ وَالرُّكُوبِ وَبِنَاءِ الدُّورِ
الْأَصْطَبْلِ وَحَمْلِ الْجَنَائِزِ وَاتِّخَاذِ
مَا يَتَّخِذُونَ فِي دِينِهِمْ وَمَذَاهِبِهِمْ
وَيُفَضِّلُونَهُمْ عَلَى سَائِرِ الْمِلَلِ مِنْ أَهْلِ
الذِّمَّةِ فَإِنَّ حَقَّ سَلْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
وَاجِبٌ عَلَى جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ يَرْحَمُهُمْ

آللهُ وفي الوحي إلى آن الجنة إلى سلمان
أشوق من سلمان إلى الجنة وهو تقي
وأميني وناصح لرسول آلله صلى آلله
عليه وسلم وللمؤمنين وسلمان منا
فلا يخالف أحد هذه الوصية مما أمر
به من الحفظ والبر والذي لأهل بيت
سلمان وذراريهم من أسلم منهم أو قام
على دينه ومن قبل أمري فهو في رضاء
آلله تعالى ومن خالف آلله ورسوله

وَرَسُولُهُ فَعَلَيْهِ اللَّعْنَةُ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ
وَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فَقَدْ أَكْرَمَنِي وَلَهُ عِنْدَ
اللَّهِ خَيْرٌ وَمَنْ آذَاهُمْ فَقَدْ آذَانِي وَأَنَا
خَصْمُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَجَزَاؤُهُ نَارُ جَهَنَّمَ
وَبِئْسَ مِنْهُ ذِمَّتِي وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ
التَّحِيَّةُ لَكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَكَتَبَ عَلِيُّ بْنُ
أَبِي طَالِبٍ بِأَمْرِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ بِحُضُورِ أَبِي بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعُثْمَانَ
وَطَلْحَةَ وَزُبَيْرٍ وَعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ

وَسَلْمَانَ وَأَبُوذَرٍ وَعَمَّارٍ وَصُهَيْبٍ
وَبِلَالٍ وَمِقْدَادِ بْنِ الْأَسْوَدِ وَجَمَاعَةٍ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِضْوَانُ اللهِ عَلَيْهِمْ وَعَلَى
الصَّحَابَةِ أَجْمَعِينَ هٰذَا الْخَاتَمُ كَانَ فِي
كَفِّ النَّبِيِّ الْعَرَبِيِّ مُحَمَّدٍ الْقُرَشِيِّ صَلَّى
اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا
كَثِيرًا

محمد صلى
الله عليه وسلم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

هٰذَا كِتَابٌ مِنْ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ
اَبِي طَالِبٍ كَرَّمَ اللّٰهُ وَجْهَهُ لِبَهْرَامْ شَاهْ
بْنِ خَيْرَادْ رَسْ الْمَجُوسِيِّ وَالْمُتَوَلِّي اَمْرَ
دِينِهِمْ وَاَهْلِ بَيْتِهِ الْمَنْسُوبِ اِلَى
اَذَرْبَادْ بْنِ مَارَاسْفَنْدَارْ الْفَارِسِيِّ
اِنِّي قَدْ اَمَّنْتُكُمْ عَلَى دِمَائِكُمْ وَ
اَمْوَالِكُمْ وَحَرَمِكُمْ وَذَرَارِيِّكُمْ وَاَعْطَيْتُكُمْ
عَهْدَ اللّٰهِ وَذِمَّتَهُ وَذِمَّةَ رَسُولِهِ

رَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
وَأَمَرْتُ أَهْلَ طَاعَةِ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ مِنْ
جَمَاعَةِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ الْمُتَقَبِّلِينَ
أَعْمَالَ النَّوَاحِي وَالْمُجَاهِدِينَ فِي
سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْمُرَابِطِينَ فِي ثُغُورِهِمْ
لِحِفْظِكُمْ وَحِيَاطَتِكُمْ وَالرَّأْفَةِ عَلَيْكُمْ
وَالْإِحْسَانِ إِلَيْكُمْ وَدَفْعِ الظُّلْمِ عَنْكُمْ
وَرَفَعْتُ عَنْكُمْ جِزْيَةَ رُؤُسِكُمْ
وَرُؤُسِ أَوْلَادِكُمْ وَمَنْ تَنَاسَلَ مِنْكُمْ

وَصَدَقَاتِ مَوَاشِيكُمْ وَبَقَرِكُمْ
وَأَطْلَقْتُ أَيْدِيَكُمْ فِي بُيُوتٍ بُنِيَتْ
لَكُمْ وَأَمْوَالِهَا وَأَرَاضِيهَا وَضِيَاعِ الْمَوْقُوفَةِ
عَلَيْهَا وَهَدَايَاهَا وَجَمِيعِ مَرَافِقِهَا
وَبِنَاءِ مَا يَشُدُّ مِنْهَا وَأَثْبَتُّ رَسْمَ
الْجَارِي لَكُمْ عَلَى كُلِّ رَجُلٍ مِمَّنْ يَتَمَسَّكُ
بِدِينِ الْمَجُوسِيِّ وَيُؤَدِّي الْجِزْيَةَ فِي أَهْلِ
مِلَّتِكُمْ دِرْهَمًا فِي كُلِّ سَنَةٍ لِمَزِيدِ
الْبَرَاءَةِ مِنْ أَهْلِ بَيْنِكُمْ عَلَيْهِمْ وَا

وَالْحُكْمَ فِيمَا بَيْنَهُمْ وَجَعَلْتُ فَضْلَ
الْمَوَالِدِ يْنَ الْمُتَمَسِّكِيْنَ مِنَ الْمَجُوسِ لِلرَّئِيسِ
مِنْكُمْ عَلَيْهِمْ لَمَّا سَمِعْتُ رَسُولَ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ اَهْلُ
مِلَّتَيْنِ لَا يَتَوَارَثُوْنَ فَقُلْتُ ذٰلِكَ
بِكُمْ لَمَّا انْتَهَى اِلَيَّ مِنْ مَنْزِلَتِكُمْ فِي
اَهْلِ دِيْنِكُمْ وَرِيَاسَتِكُمْ عَلَيْهِمْ وَ
قِيَامِكُمْ فِيْهِ صَلَاحُ اَمْرِهِمْ وَلَمَّا وَقَفْتُ
عَلَيْهِمْ مِنْ مُنَاصَحَتِكُمْ وَطَاعَتِكُمْ وَ

وَحُبِّكُمْ اَهْلَ دِيْنِكُمْ عَلَى النُّصْحِ وَالطَّاعَةِ
وَالْمُسْلِمِيْنَ كَآفَّةً فَعَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِيْنَ وَالْمُسْلِمَاتِ
اَنْ يَحْفَظُوْا اَبَدًا مَا شَادَجُوْن اِدْرَاسَ
الْمَجُوْسِيَّ عَلَى مَا جَرَى رَسْمُهُمْ وَبِهِ اَنْ لَا
يَفْتَرِيَ بِهِ حَقًّا مِنْ حُقُوْقِهِمْ وَلَا شَرْطًا
مِنْ شُرُوْطِهِمْ وَاَنْ يُكْرِمُوْا كَرِيْمَهُمْ
وَيَعْفُوْا عَنْ مُسِيْئِهِمْ وَلَا يُطَالِبُوْنَ
جِزْيَةَ رُؤُسِهِمْ اَبَدًا مَا تَنَاسَلُوْا وَاَنْ

وَ اَنْ لَا تُكْرِهُوا عَلَى الدِّيْنِ لِقَوْلِ اللّٰهِ
تَبَارَكَ وَ تَعَالٰى لَا اِكْرَاهَ فِي الدِّيْنِ
قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَلْيَعْلَمْهُ جَمِيْعُ
الْمُسْلِمِيْنَ ذٰلِكَ مِنْ اَمْرِيْ وَ اَرْعَوَاوِيْ صَبِيَّتِيْ
فِيْهِمْ وَ فِيْ ذَرَارِيْهِمْ مَنْ اَسْلَمَ مِنْهُمْ وَ مَنْ
قَامَ عَلٰى دِيْنِهٖ وَ مَنْ قَبْلَ اَمْرِيْ مِنْهُمْ فَهُوَ
رِضَاءُ اللّٰهِ وَ رِضَاءُ رَسُوْلِهٖ وَ مَنْ عَصَاهُ
وَ خَالَفَ وَ تَعَدّٰى اِلٰى غَيْرِهٖ فَهُوَ فِيْ سَخَطِ
اللّٰهِ وَ رَسُوْلِهٖ وَ قَدْ خَالَفَنِيْ وَ نَاصَبَنِيْ

فيكون العداوة والبغضاء الى يوم
الدين والسلام عليكم ورحمة ربكم
وكتبه ابنه حسين بن علي بن ابي
طالب كرم الله وجهه في رجب المرجب
سنة تسع وثلثين من الهجرة النبي
العربي صلى الله عليه وسلم

تمت

این عهدنامه از امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب

رضی الله عنه است

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین و تمم بالخیر

این کتاب علی ابن ابی طالب فرمود نوشتن

از بهر فرزندان آذرباد مهر اسفند بهرام شاد

بن خیرا در پس رئیس و هقانان و از بهر خاندان او

که من بشمارا ایمن کردانیدم و عهد خدای

عزّ و جل و از رسول صلی الله علیه وسلّم و

از خویش بشمارا دادم و چنانکه ریاست

و مهتری که همکنان خاندان شما بود بر شما
و فرزندان شما ارزانی داشتم و فرمان میدهم
بر جمله امتان محمد مصطفی را صلی الله علیه وسلم
و از زنان و از مردان جماعت مؤمنان و مسلمانان
و عاملان و ولیان شهر مارا و پادشاهان و
غازیان و صاحب طرفان را تا شما را و فرزندان
شما را نیکو دارند و جزیه از شما نخواهند و ریات
و مهتری بر شما و فرزندان شما نگاه دارند و بیداد
از شما و ردارند و از زمینها و ملک های شما

شما خراج و صدقهٔ گوسفندان و گاوان نخواهند
و حرمت دست شما از جملهٔ واجبات شناسند
و دست شما بر حکم کردن بر همه کیشهای شما مطلق
دارند و هر سال از هر همه کیش یکدرم سیم
که شمار ارسم است بر شما مقرر دارند و ملک ها
که وقف آتشخانها است در دست شما نگاه دارند
و از زشتهای شما درگذرند و عفو کنند و هیچ
حق و شرط ایشان نگردانند و هر نیکوئی که توانند
در حق شما بجای آرند از انکه پایهٔ شما معلوم شد

و ریاست و بندگی شما چون راست بدانستیم پس
این عهد دادم باید که همه مسلمانان ایشان از رای
ما بدانند و وصیت ما نگاه دارند و جزیه ایشان
و فرزندان ایشان موقف شناسند و مراعات
کنند اگر بر دین خویش باشند و اگر مسلمان
شوند و هر که فرمان پذیرد و پند من در حق ایشان نگاه
دارد خوشنودی خدای و پیغمبر آنست و هر که
خلاف کند و ایشان را نیکو ندارد اندر سخط و خشم
خدا و رسولست و مرا خلاف کرده و در رد حضرت تعالی

خدا یتعالی برشما باد و خدا شمارا پاداش مزد و این عهدنامه
را حسین بن علی بن ابی طالب کرم الله وجهه
نوشت بفرمان امیر المؤمنین علی بن ابی طالب
رضی الله عنهما در ماه رجب المرجب سال سی و نه
از هجرت رسول خدا محمد عربی الامی القرشی
الهاشمی صلی الله علیه وآله وسلم تسلیما کثیرا
والحمد لله رب العالمین وصلی الله علی
سیدنا محمد وآله واصحابه اجمعین وسلم
تسلیما

باید دانست که این هر دو عهد نامهٔ مسطورهٔ الصدر
نوشتهٔ قدیم صدها سالست و از خاندان قدیم
ذوی الاعتبار از شهر سورت در اینجا بجامع
این اوراق سُهراب بن جی جمشید جی
جیجی بهائی رسیده هر صاحبی را که زیارت آن
منظور باشد بمعرفت عالیشان اردشیر
دادابهائی میستای پنچایت آنرا ملاحظه فرمایند
و چونکه خلاصهٔ ترجمهٔ عهد نامهٔ آخرین در فارسی
از قدیم موجود و مطالب آن واضح بود نامبرده

درج این درج نمودیم و باز خلاصهٔ هر دو عهد نامهٔ عربی
را در فارسی ترجمه کرده علاوه بران مطالب چند
بزبان گجراتی از کتاب تفسیر فتح العزیز جزو عم
و غیاث اللغات و مشارق الانوار و شرح مشکات
شریف و اخلاق المحسنین و روضة الصفا و معارج
النبوة و بحسب حواله دستور اسفندیارجی کامدین
جی که داخلهٔ عهد نامه را از کتاب حبیب السیر و مناقب
مرتضوی و جلاء العیون نقل کرده است تمام
سر انجام پذیرفت

بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر مهربان

اصل این نسخه بخط امیر المؤمنین علی بن ابی طالب
رضی الله عنه بر چرم سرخ کوسفند نوشته شده است
این فرمان از جانب رسول صلی الله علیه وسلم
برادر سلمان فارسی رضی الله عنه که مهدی فرخ
بن شیخان نام داشت و اهل بیت او و اولاد او
که بعد از ان پیدا شوند خواه مسلمان شوند و خواه بر دین
خود قایم باشند مرقوم گشته
سلام خدا بر تو باد بتحقیق که خدای تعالی حکم کرده است

است که بگویم لا اِلٰهَ اِلّا اللّٰهُ وَحدَهُ
لا شَریکَ لَهُ که نیست کسی قابل پرستش غیر از
خدائی که در ذات خود واحد است و شریک ندارد

همه خلایق را ظاهر کنم که خدا یتعالی:
آفرید کار همه چیزها است و تمام کارها از اوست
پیدا کرد ایشانرا و زندگانی داد و می میراند و باز زنده
خواهد کرد ایشانرا بروز قیامت و باز گشت همه بسوی اوست
وَکُلُّ اَمرٍ یَزوُلُ وَیَفنٰی
وَکُلُّ نَفسٍ ذآئِقَةُ المَوتِ یعنی تمام چیزها

زایل شدنی و فانی شدنی هستند و هر کس ذایقهٔ
موت را خواهد چشید و کسی امر خدا را رد کننده نیست
و در سلطنت او نقصانی و در بزرگی او نهایتی نبود
و کسی در ملک او شریک نباشد سُبْحَانَ مَالِكِ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي يُقَلِّبُ
الْأُمُورَ كَمَا يُرِيدُ یعنی پاکست آن مالک
زمین و آسمان و میگرداند هر چیز را چنانکه میخواهد و
هر چه میخواهد در خلق مینماید و گویندگان تعریف
او را احاطه نمیتوانند کرد که فکر و وهم بدانجا نمیرسد

نیرسد آنخدائی است که کتاب خود را به اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ
آغاز نموده و برای تلاوت مردمان مذاکره کرده اند
و از بندگان خود که شکر گذار او بندند راضی میباشد
من حمد میکنم خدا را که هیچ کس شمار
آنرا نتواند کرد از آنچه حمد اوست اَشْهَدُ اَنْ لَا
اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ یعنی گواهی میدهم که بتحقیق نیست
کسی قابل پرستش مگر حقتعالی که نگاه دارنده است
یٰاَیُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ
وَاذْكُرُوا يَوْمَ ضَغْضَغَةِ الْاَرْضِ

یعنی ای مردمان بپرهیزید و تابع پروردگار خویش باشید
و از روز قیامت و زلزلهٔ زمین یاد آرید و از آتش
دوزخ و انقلاب زمانه و پشیمانی آنروز روی حاضر آمدن
بحضور خداوند خود بخاطر آرید که اینها همه برحق خواهد بود
من شما را حکم کردم بآنچه پیغمبران
سابق حکم کرده اند البته پرسیده شوید از روز قیامت
و آنچه بعد ازین خواهد شد آنرا بواجبی بدانید
پس هر که بر خداوند ایمان آورد و آنچه از کلام محمد از
پروردگار من بر من نازل گشته آنرا راست داند

داند برای او آنست که برای ما است از خوبی دنیا
و فرحت آخرت و او در بهشت برین با ملائکه مقربین و
انبیاء مرسلین در خرمی خواهد بود و از عذاب دوزخ
خلاصی و امان خواهد یافت هٰذا ما وعد الله
المؤمنین و ان الله یرحم من یشاء
و هو العلیم الحکیم شدید العقاب
لمن عصاه و هو الغفور الرحیم یعنی اینست
آنچه وعده کرده است خداوند عالم مؤمنان را و تحقیق
پروردگار رحمت میکند بر هر که میخواهد و او دانا و

دانا و صاحب حکمت است و هر که نافرمانی او را کند
بر او عذاب سخت خواهد بود و او صاحب مغفرت و رحمت
است لَوْ اَنْزَلْنَا هٰذَا الْقُرْاٰنَ
عَلٰى جَبَلٍ لَرَاَيْتَهٗ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ
خَشْيَةِ اللّٰهِ یعنی اگر نازل کنیم این قرآن مجید را
بر کوه هر اینه به بینی تو آنرا که میکرید و پاره پاره میشود از خوف
خدا و دل آدمی بدانمثابه سخت نیست اگر بدان نکرود پس او
از کمراهان خواهد بود و هر کس بخداوند پاک ایمان آورد
و بر دین او و پیغمبران او بکرود او بدرجات بلند خواهد رسید

رسید و رستگاری خواهد یافت

و این فرمان من برای برادر سلمان فارسی رضی الله
عنه و برای اولاد اوست ذمّه خداوند عالم که مال و جان
اینها آزاد است ایشان بر هر زمین و کوه و دشت بمانند
و چشمه و چراگاه که داشته باشند بر آنها ظلم نباید کرد و بهیچ
وجه بر آنها کار را سخت نباید گرفت

و هر که پیش آنها این فرمان من خوانده شود باید که حفاظت
کنند و بر ائت ذمّهٔ آنها بشناسند و ظلم از ایشان
باز دارند و با ذیّت و مکاره بر آنها متعرض نشوند بتحقیق که

من از ایشان جزیه و لوازم زنار و کرفتن آنها را به بیگاری
و صخره و از هر قسم محصول و غیره جملکی را تا روز حشر و نشر
معاف نمودم و دستهای ایشان را بر آتشکده های
ایشان مطلق کردانیدم و ایشان ممانعت کرده نشوند
از پوشیدن لباسهای فاخره و سواری اسبان و
بناء خانها و اصطبل و حمل خبایز و نمودن آن کارها که متعلق
بدین و مذهب ایشانست و بر سایر ملتهای اهل ذمه
ایشان را تفضیل باید داد که حق سلمان فارسی را ادا
نمودن بر همه مؤمنین لازم است یرحمهم الله ۞

و در وحی آمده است اِنَّ الْجَنَّةَ
اِلٰی سَلْمَانَ اَشْوَقُ مِنْ سَلْمَانَ اِلَی الْجَنَّةِ
یعنی جنت بطرف سلمان بیشتر از ان شوق دارد که
که سلمان بسوی بهشت و او دوست من و امین من و
ناصح رسول الله و جمیع مؤمنانست
و سلمان از ما است پس هیچ کس این وصیت را
خلاف نکند از انچه از حفاظت و خوبی برای سلمان
و اهل بیت و اولاد اوست بجا آرد خواه اولادش
اسلام قبول کنند یا بر دین خود باشند

هرکه این حکم مرا قبول کند در رضای خدا تعالی
خواهد بود و هرکه خدا و رسول را خلاف کند
بر او لعنت خواهد بود تا روز قیامت
و هرکه با فرمان گذاران من نیکوئی کند گویا با من
نیکی کرده باشد حق تعالی او را جزای خیر دهاد
و هرکه با آنها بدی کند و اذیت رساند گویا من اذیت
رسانیده و من مدعی او خواهم شد در روز قیامت
و جزای او آتش جهنم است و من از او بری و بیزارم
والسلام علیکم والتحیة لکم من ربکم

و نوشت این فرمان را علی بن ابی طالب
بامر رسول الله صلی الله علیه وسلم بحضور ابو بکر و
عمر و عثمان و طلحه و زبیر و عبد الرحمن بن عوف
و سلمان و ابو ذر و عمار و صهیب و بلال و مقداد
ابن اسود و جماعت مومنین رضوان الله علیهم اجمعین
این نشان مهر نبوتست که بود در میان شانهٔ
نبی عربی محمد القریشی صلی الله علیه و علی آله و اصحابه
و سلم تسلیما کثیرا

بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر مهربان

این فرمان از جانب امیر المؤمنین علی بن ابی طالب
کرّم الله وجهه برای بهرام شاد بن خیراد رس مجوسی که
متولی امور دین ایشان بود و برای اهل متابعت او
که منسوب بطرف آذرباد بن مارا سفندار فارسی
است نوشته شد بتحقیق که من امان دادم جان و
مال و زنان و فرزندان شما را و پیمان دادم شما را
بذمّهٔ خدا و رسول او محمد صلّی الله علیه وسلّم و
جمیع فرمان برداران رسول خدا را یعنی جمیع مؤمنان

مؤمنان و مسلمانان را حکم نمودم و تمام عاملان اطراف
ملک و مجاهدین فی سبیل الله و موالیان حدود را تاکید
کردم که حفاظت جان و مال شما را نمایند و بشما محبت
و احسان کنند و ظلم و تعدی بر شما روا ندارند
و از سر شما و اولاد و احفاد شما جزیه را برداشتم
و خراج چهار پایان شما را معاف نمودم
و خانه ها که برای شما بنیاد کرده اند و اموال و زمینها
و اسباب و عقار موقوفه و هدایا و جمیع متعلقات
آنرا از مرتهای عمارات و غیره در قبضه شما واگذاشتم

و رسم قدیم شما بر هر شخص که بدین مجوس
باشد جاری بود که از هر کس سالی یکدرهم گرفته
باشید تا ریاست و حکومت بدین قسم در خاندان
شما بر مجوسیان قایم ماند و هر که از شما بدین اسلام
آید حکومت شما بر او نخواهد بود زیرا که من از رسول خدا
صلی الله علیه وسلم شنیده ام که میفرمودند اَهْلُ
مِلَّتَیْنِ لَا یَتَوَارَثُوْنَ یعنی اهل دو ملت از یکدیگر
ارث نمی برند و هر اولادی که از شما شود و بر دین خود بماند
بر آنها حکومت شما جاری خواهد بود

و هر گاه منزلت و ریاست شما بر آنها
باشد آنها را لازمست که در صلاح و نصیحت شما و
متابعت کافهٔ مسلمین باشند
و بر جمیع مسلمانان چه مردان و چه زنان لازمست
که بهرام شاد بن خیرادرس مجوسی را حفاظت کنند
از آنچه رسوم در آنها جاریست و هیچ حقی از حقوق ایشان،
و شرطی از شروط ایشان را ضایع نکنند و بزرگان
ایشان را بزرگی دهند و از گناهان ایشان درگذرند
و هرگز از سر اینها و اولاد ایشان خبریه نطلبند و ایشان را

بر دین اکراه نکنند که حق سبحانه و تعالی فرموده
لا اکراه فی الدین یعنی در دین بهیچوجه
اکراه نیست پس هر کس از شما نان این را بدانند باید امر
مرا رعایت کند و وصیت مرا در باره ایشان و اولاد
ایشان بجا آرد خواه کسی از ایشان اسلام را قبول
کند یا بر دین خود باشد
هر که این فرمان مرا قبول کند رضامندی خدا و رسول
برای او خواهد بود و هر کس این را قبول نکند و خلاف
آن نماید پس او در غضب خدا و رسول گرفتار خواهد شد

شد و هر که خلاف حکم من کند تا روز قیامت در بغض و
عداوت من خواهد بود والسلام علیکم یرحمکم ربکم
این عهد نامه را حسین بن علی بن ابی طالب
کرم الله وجهه در ماه رجب المرجب سنه ۳۹ سی و نه از هجرت
نبی عربی صلی الله علیه وسلم نوشته است

الخاتمه

بر دانندگان حقیقت شناس و نکته سنجان روشن
قیاس پوشیده و لایح باد که جامع این اوراق را مدتها
بخاطر میخلید که در تعونیت آن سناد دین زرتشتیه و

وآیین بهیه از کتب مختلفه بروایات صحیحه مختصریه
فراهم آورده وآنرا کلدسته انجمن اجتماع نامیده
تا مشام حال جمیع بزرگان اقوام خاصه زرتشتیان
والامقام معطر گردد لهذا روزی با دوستی شفیق براین
عزم واراده بمجمر کتابخانه خود درآمده چند کتابی معتبر را
بنظر تعمق ملاحظه نموده این گوهرهای معانی آبدار مشاهد
افتاد وآنرا غنیمتی عظیم دانسته بجمع آن پرداخت و بترجمه و
اتمام وانطباع آن خود را مشغول ساخت امید از ناظران
این کتاب صواب آنکه اگر گوهری ثمین تر ازین جواهر

جواہر کرانہا بدست افتادہ باشد بارسال آن رقم
آثم را ممنون و مشکور سازند و سہو و خطائی کہ بملاحظہ درآید
بذیل عفو و کرم بپوشند و بعیب جوئی نکوشند ۵

ابیات

عذر خدمت من اولوالالباب سے کہے
سب بزرگون اور سب احباب سے کہے
ہی یہی اس عاصی ناچیز کی
جو نہین رکھتا ہی بوتمیز کی
کر خطا دیکھو تو ہو نا عیب پوش

مارہو اصلاح سے اُسکی خموش
در مطبع دوربین بحر
طبع شد در ماہ فلیسہ ۱۲۶۸ سنہ

تمت

00048801

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 13 February, 2016